

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 8-7. Telefon: 150-400, 230-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezetőigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. augusztus 16.

bb. 1. az esterházy-gyűjtemény textil- és ötvöstárgyain dolgoznak az iparművészeti múzeum restaurátorai

i ol/ tm csm sr

1963. augusztus 16.

az iparművészeti múzeum restaurátorai az esterházy-gyűjtemény eddig még kiállításra nem került darabjainak helyreállításán dolgoznak.

a 16-17 . századból származó gyűjteménynek a háboru alatt nyomaveszett. 1949-ben a tárnok utcai palota romjai alatt a pincében bukkantak rá, ahol szétroncsolt cukrosládákban 5 esztendeig voltak az épületromok alatt a felbecsülhetetlen értékű műkincsek.

az ötvös restaurátoroknak sok munkát adott, hogy a csaknem 200 disztárgynak visszaadják eredeti formáját és szépségét. olyan nagyértékű darabok vannak köztük, mint például az 1600 körüli években a nürnbergi hans pedzoldt mester műhelyében készült diana-serleg. sokáig dolgoztak a restaurátorok az 55 centiméter magas, aranyozott ezüsből készült, úgynevezett zápolya serleg helyreállításán.

a textil-restaurátorok egy rendkívül értékes, mintegyháromszorhárom méter nagyságu falikárpitot, centiméterről-centiméterre haladva „konzerváltak,, , tisztítottak és restauráltak. felujtják még többek között lórántffy zsuzsánna bordó bársony, arannyal gazdagon diszitett paplanát. most dolgozik a restaurátor egy 17. századi dohány színű bársonydolmányon, melyet színarany himzéssel és igazgyöngy rozettákkal diszitettek.

a helyreállított kincseket októberben a muzeumi hónap alkalmából állítják ki az iparművészeti muzeumban. / mti/

.-

19.58/-szb

-1-

bb 2. több rajz- és bábfilm felvételein dolgoznak a pannoniában
ujabb peti-filmek készülnek a stúdióban

i s/gk-lm sr

1963. augusztus 16.

a pannonia filmstúdió műtermeiben több rajz- és bábfilm készül. befejezéshez közeledik kovásznai györgy rendező „nő a tükör előtt”, című filmje. az érdekes alkotást fényképekből állították össze. a filmszalagon láthatjuk majd az utóbbi hatvan év női divatjának alakulását és a már elfelejtett vagy még ma is népszerű táncokat. nepp józsef „a bogár”, immel készít háborúellenes grafikai filmet.

dargai attila rendező nemrég kezdett hozzá móra ferenc „dióbél királyfi”, című ismert meséjéből készülő rajz-filmjéhez. modern esopus-mese elevenedik meg majd szabó szabólcis „róka és a holló”, című rajzfilmjén.

a pannonia filmstúdióban macskássy gyula és várnai györgy a múlt évben kedves hősrel, petivel ajándékozta meg a legifjabb mozilátogatókat. a stúdió műtermeiben most újabb hat filmet készítenek a népszerű kisfiú újabb kalandjairól. az egyik készülő újdonság, amelynek címe „peti és az úrhajózás”, egy úrtázasra kíséri el petit és elválaszthatatlan barátait, katit és a felix kutyát. rendező cseh andrás. macskássy gyula két tízperces peti-filmre dolgozik: a „peti a meseországban”, és a „peti és a láthatatlanság”, című történeteken. nepp józsef „peti az állatkertben”, című filmjében a budapesti állatkert népszerű kedvelt lakójához vezeti el a film hőseit. csermák tiberius „peti és a csodaautó”, nagy páll pedig „peti és a rejtvények”, címmel készíti a sorozat egy-egy részét.

imre istván rendező „a harmadik”, című filmjének a főszereplői bábok. a történet egy optimista és egy pesszimista ember vallomása./mti/

--

bb 3. négy különvonatot indít az ibusz a lipcsei vásárra

i tz/sze-lm vg

1963. augusztus 16.

a szeptember 1. és 8. között megrendezésre készülő lipcsei vásárra az ibusz négy különvonatot indít. a különvonatokkal a vásárt 2 400 magyar turista keresheti fel./mti/

--

wwwww

-2-

bb.4. a szántóföldön és a színpadon is helytállnak a szegedi új élet tsz lovai

vid csm j ká

1963. augusztus 16.

a szegedi szabadtéri játékok színhelyén, a dóm téren esténként lovak csoportja várakozik. a város határában levő mihályteleki új élet termelészövetkezet paripái ezek, amelyeknek sok „elfogaltsága”, akad mostanában. nappal a szántóföldeken a nagy nyári munkában vesznek részt, takarmányt szállítanak, hordják a gabonakereszteket a cséplőgépekhez, viszik a búzát a magtárakba. amikor ezzel végeztek, kis pihenőt tartanak, majd díszes nyereg kerül rájuk, s „ünnepi viseletben”, bevonulnak a városba, hogy fellépjenek a szabadtéri játékok műsorán. a szép, szelíd és tanulékony lovak nagy része tavaly is szerepelt, olyan sikeresen, hogy az idén is „meghívást”, kaptak. a szegedi új élet termelészövetkezet kétszeresen helytálló lovai megkülönböztetett bánásmódban részesülnek: amíg a színházi fellépések tartanak, felemelt mennyiségű takarmányt kapnak. / mti/

--

bb.5. százhuszonnégy autó a balatonfüredi gépkocsinyereménybetétkönyv sorsoláson

i kf/kf csm vg

1963. augusztus 16.

az országos takarékpénztár augusztus 18-án délelőtt fél 10 órakor a balatonfüredi szabadtéri színpadon rendezi a gépkocsi nyereménybetétkönyvek 9. sorsolását. a húzások az április 30-ig váltott és július 31-én még érvényben volt betétkönyvek vesznek részt. a tízezer forintos betétkönyvek között 73, az ötezer forintos betétkönyvekre pedig 51 kocsit sorsolnak ki.

a 124 nyeremény gépkocsi 16 különböző típusból kerül ki. a szerencsés betétkönyvtulajdonosok ezúttal többek között moszkvics, skoda, trabant, wartburg, fiat 1500 és 600 d, zastava, renault és simca 1000, valamint most először renault cordini és simca elisée típusu kocsikat nyerhetnek. / mti/

--

-3-

NR

bb.6. tudósok a dunántúli kerteszetek fejlesztéséért, az új falu-
központok kialakításáért -
husz éves a dunántúli tudományos intézet

vid/ zs/ iné csm zs

1963. augusztus 16.

husz évvel ezelőtt, 1943-ban alakult meg Győr, Esz-
tergom, Székesfehérvár, Nagykanizsa, Mohács és Pécs városok
pénzügyi támogatásával a pécsi székhellyel működő dunántúli
tudományos intézet. az intézet, amely szegényes felszerelés-
sel és mindössze három tudományos kutatóval kezdte meg működését
1955 óta a magyar tudományos akadémia intézeteként évi csaknem
háromnegyedmilliós költségvetéssel, kilenc tudományos kutató-
val, öt segédedzővel és 50 külső munkatárssal dolgozik.

a jubiláló intézet legfőbb feladatának tartja a termelési
és egyéb gyakorlati problémák megoldásának segítségét. a föld-
rajzkutatók például közreműködtek pécs vizellátásának megoldá-
sában, szakvéleményt adtak pécs, siklós, mohács, sellye vizellá-
tási és iparfejlesztési terveinek kidolgozásához. javaslatukra
kezdődött meg a harkányi melegvíz kerteszeti hasznosítása is.
a klimatológiai részleg az állami gazdaságoknak és a termelő-
szövetkezeteknek a természetével kapcsolatos klimatológiai
szaktanácsokat, előrejelzéseket ad, s jelenleg egyebek között
baranya kistájainak éghajlati meghatározásával foglalkozik. a
zárt baranyai völgyekben kialakult mikroklímák ugyanis az
országban a legmegfelelőbbek primőráguk és sajátos délszaki nö-
vények termesztésére. az intézet egyik kutatója elkészítette
az apró baranyai falvak körzetesítésének - az új faluközpontok
kialakításának - tervét is, amit a megyei tanács elfogadott és
a közigazgatási, falufejlesztési munkában hasznosít.

a dunántúli tudományos intézet huszéves munkásságáról
az összel emlékeznek meg az intézet munkatársai.
/ mti/

--

-4-

bb.7. gyorsan növekednek a növényevő halak szarvason

vid j csm ká

1963. augusztus 16.

az országos halászati felügyelőség az angolnaimport
után újabb értékes halfajtákkal gazdagította a magyar vizeket:
egy hónappal ezelőtt növényevő halakat hoztak kínából, s ezek
egy részét a szarvasi kísérleti halastavakba helyezték. az
egyhónapos előnevelés utáni próbahalászatok azt mutatják, hogy
testsúlyuk negyvenszeresére gyarapodott, s a 2-4 centiméteres
kis halak már félaraszosak.

a hinárfélékkel, levelekkel és füvekkel táplálkozó
fehér amur, valamint az algákat evő vastag homloku halfajta i-
en jól érzi magát a tükörpontyok társaságában. a tudományos
kutatók most azt figyelik, hogy milyen táplálással fokozható
a halak kiváló tulajdonsága, a gyors növekedés.
/ mti/

--

-5-

bb.8. jól halad a szuperkeveréknél is jobb benzín gyártásának tudományos előkészítése

i tz/n vg

1963. augusztus 16.

a nagy autógyárak ma már jóformán csak olyan kocsikat készítenek, amelyek a szuperbenzinnél is jobb - szaknyelven 87-92 oktánszámú - üzemanyagot kívánnak. ezeknek az igényeknek a hazai kielégítésére létesül a szőnyi „benzínreformáló”, üzem, mégpedig holland berendezéssel és technológiával. hollandiában azonban más minőségű alapanyagból „reformálják”, a benzint, mint amilyen nálunk áll rendelkezésre, ezért az eljárást még az üzem 1964 végére tervezett megindítása előtt hozzá kell idomítani a hazai adottságokhoz.

e feladaton már évek óta dolgoznak a nagygyomású kísérleti intézet kutatói. a legfőbb nehézség az, hogy az üzem egyik legfontosabb „kelléke”, a platína-tartalmú katalizátor rendkívül kényes. ha bizonyos vegyi anyagokból - kénből, nitrogénből, ólomból, vízből, stb. - az ugynevezett katalizátor-mérgekből akár milyen kis mennyiség is kerül a feldolgozandó kőolajba, rövidebb-hosszabb időre vagy akár véglegesen is használhatatlanná teheti a sokszázezer forint értékű katalizátort. minden ilyen anyagra külön-külön ki kell tehát dolgozni azt a módszert - és természetesen a hozzá szükséges műszereket is - amelyekkel a reformálás folyamatát állandóan szemmel lehet kísérni, hogy azonnal be lehessen avatkozni, ha valamelyik katalizátor-méreg megjelenik.

rendkívül aprólékos, hosszadalmas, nagy gondosságot igénylő munka volt ez. hiszen például a péti laboratóriumban végzett elemzések eredményeinek megbízhatóságát már az is veszélyeztethette volna, ha az onnan többszáz méternyire levő nitrogénművekből minimális mennyiségben kiszivárgott és a levegőben szétoszlott ammónia került volna bele az anyagmintába.

a nagy nehézségek közepette elért eredmények azonban nemcsak a szőnyi és a később százhalombattán létesítendő reformáló üzemben lesznek felhasználhatók, hanem az ugynevezett egyenes láncú szénhidrogéneknek aromás szénhidrogénekké való átalakításánál is, amelyek viszont a műanyagipar értékes alapanyagai.

a kutatás közben az intézet - amely egyébként igen eredményesen dolgozott együtt a szőnyi üzem munkájának megalapozásában a vegyiműveket tervező vállalattal és a komáromi kőolajipari vállalattal - arról is gondoskodik, hogy már a reformáló berendezés üzembe lépésekor elegendő különlegesen képzett szakemberünk legyen a munka irányításához./mti/

..

9.12 /zs

- 6 -

bb.9. a várba költözik a színháztudományi intézet

i lv/n hk

1963. augusztus 16.

a vár újjáépítésénél sor kerül a volt karmelita kolostor és a vele egybeépített várszínház helyreállítására is. ide költözik majd a színháztudományi intézet. a tervek szerint a helyreállított épületben 400 személy befogadására alkalmas kamarszínház is építenek./mti/

..

bb.10. országot „jár”, a békeriadó

i di/n sr

1963. augusztus 16.

a 6. magyar békekongresszus előkészítésének napjaiban érkezett hazánkba a békeriadó című szovjet dokumentumfilm, amelyet a múlt évi moszkvai leszerelési és béke-világkongresszus alkalmából forgattak. az alkotás azon kívül, hogy beszámol a béke híveinek nagyszabású találkozásáról, megmutatja, hogy az elmúlt években hogyan erősödött szerte a világon a békeszerető embermilliók tábora, s hogyan küzd a közös célért a tudós és a háziasszony, a nő és a férfi, a fiatal és az idős, a vallásos és az ateista. a békeriadó című ujdonság, amelyet a televízióban is bemutattak, jelenleg az országot járja. békegyűléseken és a béke-mozgalom más rendezvényein vetítik a mozikban és a művelődési házakban, valamint a népfront klubjaiban. az országos béketanács elhatározta, hogy a film hatásáról és magyarországi fogadtatásáról beszámolót küld a szovjet béke-bizottságnak./mti/

..

bb.11. bravuros életmentés a dunából: három fuldoklóval uszott partra a paksi dunaszakaszon egyik fürdőre

vid/n zs

1963. augusztus 16.

a paksi dunaszakaszon sok veszélyt tartogat az óvatlan strandolóknak: egyes partrészeknél hirtelen mélyül a meder, másutt a kanyarok és gátak miatt rendkívül erős sodrású a víz.

a veszélyes duna-körzet az idei nyáron eddig két halálos áldozatot szedett s további husz fürdőzőt - nagyjából kiskorút - csak a vízrendőrök és a községi fürdőőrök ébersége mentett ki a hullámsírból.

/folyt.köv./

9.15 /zs

- 7 -

bb.11./ bravuros életmentés...1.folyt./n

Legutóbb például rácz ferenc, a pakssal szembenlévő uszod község fürdőjének öre egy hét alatt hét fuldoklót mentett ki a dunából. az ő névéhez fűződik a nyár egyik leghősiesebb életmentése is. egyik dunaparti sétája közben ugyanis észrevette, hogy három ember küszködik a hullámokban. ruhástól, cipőstől azonnal a dunába vetette magát, s a három fuldoklót egyszerre mentette ki: balkézével megragadta az egyik kétségbeesetten csapkodó kislányt, akibe aztán belekaspaszkodott a másik két, már-már víz alá merülő, s így kiuszott velük a partra.

az önfeláldozó életmentőt a paksi révőrség kitüntetésre javasolta./mti/

..

bb.12. az alacsony vízállás miatt: merülési korlátozás a dunán, nem tudnak hazatérni a duna-tengerjáró hajók, a tiszán csak tokaj körzetében szállíthatnak követ az uszályok

1 hbj/n vg

1963. augusztus 16.

szállítanivaló akadna bőven a dunai és a tiszai hajósoknak. rengeteg vasérc, olaj, kő és egyéb építkezési anyag, darabáru vár továbbításra. az alacsony vízállás azonban ismét nehezíti a munkát, sőt sokhelyütt lehetetlenné teszi a vízi úton történő szállítást. a dunán az alacsony vízállás miatt az uszályoknál merülési korlátozást kellett életbeléptetni. míg a szokásos vízállás esetén 20 decimétert merülhetnek a vízbe a hajók, most mindössze 13-14 decimétert, tehát az uszályokat nem rakhatják meg teljesen. nehezíti a teherhajózás helyzetét az is, hogy a duna-tengerjárók nem tudnak hazatérni rakodásra, ezért az árut csepel kikötőből uszályokon viszik a duna alsó szakaszára, s ott rakják át a duna-tengerjáró hajókra, hogy azok azután tovább vihessék a különböző tengeri kikötőkbe.

a tiszán jelenleg csupán tokaj közelében szállítanak követ az uszályok, egyébként minden más áruszállítást le kellett állítani. /mti/

..

Le

9.20 /zs

- 8 -

bb.13. megszűnik a dunaföldvári terelőkorong

vid/n ki

1963. augusztus 16.

dunaföldvár közelében sok közlekedési baleset történt a budapest-pécsi 6-os műút és a kecskemét-dombóvári 61-es országot keresztezésénél levő terelőkorongnál.

a közlekedési szakemberek és a társadalmi szervek kívánságára megszüntetik a veszélyes körforgalmat. a terelőkorongot átvágják és a 6-os főközlekedési ut nyilegyenesen halad majd át a keresztezésben. a 6-os úton közlekedő járműveknek elsőbbsége lesz a keresztező utakról érkezőkkel szemben.

a földmunkákat már megkezdték./mti/

..

bb.14. jégveremhez hasonlóan tárolja a megfagyott téli csapadékot a szentgyörgyhegyi barlang

vid/n ki

1963. augusztus 16.

a szentgyörgyhegyen nemrég felfedezett jegesbarlang felkeltette a tudományos kutatók és a turisták érdeklődését. bár a szűk nyíláson, amelyen már jeget is vettek ki, még nem sikerült leereszkedni a hegy üregében, dr. nagy jeno tapolcai pedagógus, a vidék geológiai viszonyainak neves kutatója megfejtette a jégbarlang titkát. megállapította, hogy a barlang üregeiben talált jég nem lehet régi keletű, tekintve, hogy a lávaanyag körülbelül 2-3 millió éves, s ebben az üregek a pleisztocén kornak nem a jeges, hanem a száraz korszakában keletkeztek. a víz-megállapítása szerint - csak a télvégi áradásokkor juthat az üregekbe, ott megfagy és a sziklával borított hegy, úgy mint a jégverem, megőrzi a jeget a nyári hónapokra is. a szentgyörgyhegyi jegesbarlang behatóbb tanulmányozását rövidesen megkezdik./mti/

Le

..

9.25 /zs

- 9 -

bb.15. száz éves az önálló hazai kertészképzés - jubileumi ünnepekre készül a kertészeti és szőlészeti főiskola

i ie/n ká

1963. augusztus 16.

az önálló kertészképzés fennállásának századik évfordulójára készülnek a magyar kertészek. a kertészeti oktatás ugyan már régebbi múltra tekint vissza hazánkban: éppen 200 éves, 1763-ban nyílt meg a pozsony melletti szempcen az első gazdasági iskola, ahol a tananyag jelentős részét alkotta a szőlészet és a borászat. az első önálló, kertészeti iskolát entz ferenc, a szabadságharc neves orvosa hozta létre 1853-ban. ez 1860-ban vált társadalmi jellegű intézménnyé, amikor az országos magyar gazdasági egyesület vette kezelésbe, s vincellér- és kertész-képző gyakorlati tanintézet néven kezdett működni. az intézet 1863-ban, egy évszázaddal ezelőtt adta ki az első kertészeti okleveleket.

a centenárium alkalmából a tanintézet mai jogutódja, a kertészeti és szőlészeti főiskola szeptember 3. és 10. között nagyszabású ünnepeket rendez. a jubileum nemcsak megemlékezés lesz, hanem a hazai kertészet seregszemléje is, amelyen a kertészeti oktatás, kutatás és termelés sok időszerű problémája napirendre kerül. az ünnepek hozzájárulnak majd a főiskola, s egyben az egész magyar kertészet külföldi kapcsolatainak elmélyítéséhez. eddig ugyanis 30 külföldi intézmény küldöttsége jelentette be részvételét.

a jubileumi ünnepek szeptember 3-án, a magyar tudományos akadémián kezdődnek. itt kerül sor a kertészeti és szőlészeti főiskola első hazai és külföldi disz doktorainak felavatására. ekkor osztják ki első ízben a főiskola tanács által most alapított entz- emlékérmét is, amellyel az idén és ezután minden évben a kertészeti szakoktatás, tudományos kutatás és gyakorlati termelés legjobbjait tüntetik ki. a jubileumi ünnepek keretében két napos tudományos ülészakot rendeznek; ezen a főiskola munkatársai több mint 60 előadásban számolnak be kutatásaik legújabb eredményeiről.

az évforduló alkalmából külön megemlékeznek az önálló hazai kertészképzés elindítójáról, entz ferencről. a főiskola díszterén felállítják mellszobrát, s életének, munkásságának dokumentumait kiállításon mutatják be. ez egyébként része lesz a nagyobb, a „kertészeti szakoktatás 100 éves fejlődése”, című kiállításnak, amelyet ugyancsak a főiskoán rendeznek meg./mti/

..

le

9.35 /zs

- 10 -

bb.16. munkára fogják a fürkészdarazsakat

vid/n ká

1963. augusztus 16.

a keszthelyi agrártudományi főiskola növényvédelmi tan-
székén zsoár kálmán adjunktus a biológiai védekezés módjait kutatja. a kutató május végétől rendszeresen gyűjtötte a keszthelyi és a zalaszentgróti gyümölcsösökben a fürkészdarazsakat. úgy fogta be őket, hogy a gyümölcsfákra több millió mezei gabona-
moly-tojást helyezett el, s ezekre rakták le petéiket a hasznos rovarok. több mint 5 millió fürkészdarázs-petét gyűjtött össze ily módon. ezeket a laboratóriumban nevelik tovább, és a kikelt darazsakkal a jövő évi almamoly-rajzáskor már biológiai védekezést alkalmazhatnak./mti/

..

bb.17. vaddisznólesen a havasi vadászok

vid/n ká

1963. augusztus 16.

heves megyében, a bükk és a mátra déli lankáin, a kukoricásokban és a szőlőkben komoly károkat okoznak a vaddisznók. letördelik a kukoricát, megdézsmálják a félig érett szőlőfürtöket, és kártokoznak a friss telepítésű szőlőkben is. a környék vadászai „riadókészültségben”, vannak: éjjelente 50 vadász ül lesben, hogy puskavégre kapja a kártevő vadakat. a noszvaji termelősövetkezet kukoricatábláján egy 130 kilós vaddisznót sikerült elejteni, de ez sem zavarta a hivatlan vendégeket, mert még azon éjszakán egy egész konda kereste fel a kukoricást./mti/

..

bb.18. központi ifjusági filmklub nyílik budapesten

i di/n sr

1963. augusztus 16.

egy statisztika adatai szerint a mozijegyek kétharmadát 30 éven aluliak vásárolják. a film művészet ifju barátai közül sokan már arra törekednek, hogy megszerezzék, alapos elméleti, esztétikai ismereteket is szerezzenek. ez az igény hívta életre szerte az országban az első filmklubokat és ennek jegyében született meg a döntés, hogy az ugynevezett filmszeminárium része a kisz oktatásnak.
/folyt.köv./

le

9.40 /zs

- 11 -

bb. 18./ központi ifjúsági 1.folyt./n

a film értő és igényes közönségének nevelését szolgálja majd a kisz budapesti bizottságának központi ifjúsági filmklubja is, amely az idén ősszel nyitja meg kapuit. tematikája, amely három részből áll, megismerteti a fiatalokat a legfontosabb film-esztétikai tudnivalókkal, a tudományág kiemelkedő művelőinek munkásságával. végigkíséri a filmtörténet legjelentősebb állomásait, s országonként, valamint irányzatokként elemzi a fejlődés útját. végül lehetővé teszi, hogy a klub tagjai az év legsikeresebb magyar és külföldi filmjeinek értékelésével, megvitatásával a gyakorlatban is kipróbálják, mit tanultak az előadásokon, hogyan fejlődött izlésük, s vált biztosabbá ítélőképességük. a programot esetenként egy-egy jelentős alkotás premier előtti bemutatója színesíti majd. egyébként a klub valamennyi összejövetele vetítéssel kezdődik, amelyet a tagok együtt néznek meg. az elméleti foglalkozásokat ismert szakemberek vezetésével 30-as csoportokban tartják.

jövőre továbbfejlesztik a központi ifjúsági filmklub ideai kísérleti formáját, s ez lesz a budapesti fiatalok film-esztétikai képzésének magasabb szintű fóruma. a vetítések, előadások a továbbiakban megalakuló kerületi filmklubok vezetőinek nevelését szolgálják majd./mti/

bb. 19. kiállítások nyara bács megyében

vid/n zs fm

1963. augusztus 16.

a nyári hónapokban annyi kiállítás volt bács megyében, mint talán még egy évben sem. a városi és a falusi művelődési otthonokban, a muzeumokban május óta több mint husz tárlatot tekinthettek meg az érdeklődők. a kiállított anyagok nagy részét a megye falvaiban is bemutatták. kecskeméten, baján és kiskunhalason a helyi festőművészek legújabb alkotásait láthatták. a kiskunfélegyházi kiskun muzeumnak a vidék történeti emlékeiből összeállított érdekes, látványos kiállítása tiz környező faluba jut el. a kecskeméti fotoszalon nagyszabású fényképkiállítását, amelyet 15 ország legjobb amatőr-fotosainak színes és fekete-fehér felvételeiből állítottak össze - három duna-tisza közti városban vitték közönség elé.

/folyt.köv./

9. 10 /zs

- 12 -

bb. 19./ kiállítások nyara...1.folyt./n

a következő hetekben még számos érdekes kiállítást rendeznek a megyében. kiskunhalason az „új magyar grafika”, című tárlatot augusztus 20 tiszteletére nyitják meg. a kecskeméti többek között várostörténeti, kórusmozgalmi és mezőgazdasági dokumentációs kiállításokra készülnek. baján a duna fotoklub fényképtárlata, kiskunfélegyházán pedig a nemzetközi solymászkiallítás - amelyhez hasonló a millennium óta nem volt hazánkban - tarthat nagy érdeklődésre számot. mindkettő az alkotmány ünnepén nyílik./mti/

..

bb. 20. ifjúsági napok kőszegen

vid/n fm

1963. augusztus 16.

az idén szeptember 7-15 között rendezi meg kőszegen a városi kisz-bizottság az ifjúsági napokat. az ünnepségsorozat 7-én este a fiatalok fáklyás felvonulásával kezdődik. a következő napokon kiállítások nyílnak, továbbá gyermekrajzversenyt, film-ankétot, szellemi vetélkedőt rendeznek. az ifjúsági napok szeptember 15-én vidám karnevállal, tűzijátékkal zárulnak./mti/

..

bb. 21. az ünnepi forgalomban: mintegy 110 mentesítő vonatot indít a MÁV, 50-60 mentesítő busz közlekedik az engels téri MÁV autópályaudvarról

i hbj/n vg

1963. augusztus 16.

a közlekedési vállalatok felkészülnek a két napos ünnepre.

a MÁV vasárnap déltől mintegy 110 mentesítő vonatot indít az ország különböző részeibe, a menetrend szerint közlekedő szerelvényeket pedig a szokottnál több személykocsival közlekedtetik. a már bevált gyakorlat szerint az utasok ismét elővételben válthatják meg a jegyeket. az előjelek szerint augusztus 20-án sok nyaraló is visszatér a Balatonról a fővárosba. a MÁV ezért augusztus 20-án délután és este nagyobb szerelvényeket állít forgalomba.

/folyt.köv./

9. 15 /zs

- 13 -

bb.21. / az ünnepi forgalomban:...1.folyt./n

a mávaut is megtette a szükséges intézkedéseket. csak az engels téri pályaudvarról 50-60 mentesítő buszt indít, a többi fővárosi autóbuszpályaudvaron is a szokottnál több kocsi várja az utasokat. szükség esetén vidéki városokból is irányítanak buszokat a fővárosba. több mint száz különjárat keresi fel a legszebb vidéki tájakat és városokat./mti/

..

bb.22. kísérletként éves számlázást vezetnek be a villanyáram díjánál győrről és kőszegen

vid/n ki

1963. augusztus 16.

egy-két évvel ezelőtt kezdték bevezetni a villanyáram díjának kéthavonkénti beszedését, ami a népgazdaságnak megtakarítást jelent és a fogyasztók szempontjából is előnyös. külföldi tapasztalatok alapján tovább akarják fejleszteni a számlázási rendszert, ezért 1964-ben kísérleteket kezdenek az éves számlázás bevezetésére.

az észak-dunántúli áramszolgáltató vállalat kapott megbízást a kísérletekre, mert a vállalat eddig is kitűnt jó szervező-készségével és területén az adottságok is a legmegfelelőbbnek látszanak. az édász szakemberei berlinben tanulmányozták az éves számlázás módszerét és pécsi kálmán vállalati főkönyvelő vezetésével kidolgozták az ügyrend tervezetét. az 1964. januárban kezdődő és egy évig tartó kísérletekre győr és kőszeg városokat, valamint a kőszegi üzemvezetőség községeit választották.

az éves számlázást úgy akarják alkalmazni, hogy a lakosság előnyét és kényelmét szolgálja. az árammérőt egy évben csak egyszer olvassák le. minden fogyasztó hat befizetési lapot kap. ezekre a páros vagy a páratlan hónapokban a postánál befizeti a várható évi fogyasztás ellenértékének két hónapra megállapított részét. a végleges elszámolásra egy év múlva kerül sor, amikor több letfogyasztás esetén a fogyasztó befizeti, kevesebb fogyasztás esetén pedig visszakapja a különbözetet./mti/

..

9.20 /zs

- 14 -

bb.23. naponta nyolcezer-tízezer köbméter földet mozgatnak meg a nyugati főcsatorna építésénél

vid/n ki

1963. augusztus 16.

tiszavasvári határában, néhány száz méterre a keleti főcsatorna elágazásától, indul ki a hortobágyot északkeletről és északról körülölelő nyugati főcsatorna. tiszavasvári, tiszadada, ujtikos, tiszagyulaháza, polgár, görbeháza, ujszentmargita határát érintve, hortobágyi halastó tápcsatornájába torkollik majd a 43 kilométeres mesterséges folyó. a 13 méter széles főcsatorna másodpercenként 12.5 köbméter vizet kap majd a tiszából és 14 fűrtrendszerben mintegy 45.000 hold szántó, rét, legelő válik öntözhetővé. ezenkívül csaknem 12.000 hold halastavat is táplál friss vízzel.

a kedvező időt kihasználva jelenleg mintegy 5 kilométeres szakaszon, három kotró ássa a medret és 21 talajgyalu, dömpert hordja a földet, építi a töltést. naponta 8000-10.000 köbméter földet mozgatnak meg. a 24 nagyteljesítményű gép naponta több mint 2.500 kubikos nehéz munkáját végzi el. a meder építésével egyidőben három hid pilléreinek lerakását is megkezdték.

az idén több mint 15 millió forint értékű munkát végeznek el és jövőre a kiindulásnál már három öntözőfűrt építéséhez is hozzákezdnek. a tervek szerint 1965 nyarán fejezik be a nyugati főcsatorna építését, amely az ország csapadékban egyik legszegényebb vidékére viszi el a tiszta vizet./mti/

..

bb.24. kukorica-fajtaösszehasonlító kísérletek a kgst megbízásából

vid/n ká

1963. augusztus 16.

az iregszemcsei fajtakísérleti állomáson a kgst megbízásából kukorica- és silókukorica-fajtaösszehasonlító kísérletek kezdődtek. négy magyar, öt szovjet és négy román fajta korai és középerésű kukoricát vizsgálnak hatos sorozatban a kísérleti parcellákon. a kukoricák a kevés eső ellenére is szépen fejlődtek. különösen a martonvásári magyar, a szovjet vir és a dobrudzsai román fajták ígérnek bő termést. nagyon biztatóak a silókukoricák is. ezekből négy magyar, két szovjet és három ndk-beli fajtának fejlődését, hozamát és fehérjetartalmát vizsgálják./mti/

..

9.25 /zs

- 15 -

bb.25. 60 millió forint értékű fa a keleti főcsatorna mentén
vid/n ká 1963. augusztus 16.

nyolc esztendővel ezelőtt ültették el az első fa-
csemetékét a keleti főcsatorna rendezett töltésein, s ma
már - kisebb szakaszoktól eltekintve - 20-30 méteres
erdősávok kísérik a víz útját. mivel az új folyó a
legváltozatosabb talajokat szeli ketté, ennek megfelelő-
en telepítették az egyes fajtaikat. a szikes talajokon
ezüstfa, akác az uralkodó, balmazújvárostól kezdve a
debreceni löszháti talajon nyárfaerdők diszlenek. a nyár-
fa kitermelését már meg is kezdték. a nyári összeírás szerint
jelenleg 60 millió forint értékű fa növekszik a keleti
főcsatorna és fűrtrendszerei mentén./mti/

..

bb.26. ifjú zenebarátok körei a nagyobb baranyai falvakban
vid/n fm 1963. augusztus 16.

szeptemberben mohácson és öt baranyai községben -
sásdon, sellyén, siklóson, mágocson, szigetváron - megalakit-
ják az ifjú zenebarátok köreit az általános iskolák felső
osztályos tanulói. az ifjú zenebarátok körei négy éves ön-
képzési program szerint dolgoznak.

pécsváradon - ahol az év végére készül el a 400 sze-
mélyes új művelődési ház - januárban alakul meg az ifjú
zenebarátok köre./mti/

..

9.30 /zs 11 - 16 -

bb 27. megfejtik a hortobágyi halmok titkát
vid zs/tné vm zs 1963. augusztus 16.

a hortobágyi pusztán a közelmúltban ásatások kezdődtek. a
régészek elsősorban a hortobágyi halmok titkát akarják megfejteni.
a munkálatokat dr.gazdapusztai gyula kandidátus, a szegedi józsef
attila tudományegyetem ókortörténeti és régészeti intézetének igaz-
gatója irányítja. vezetésével kutatóbrigád szállta meg a pusztá falu-
véghalma elnevezésű részét, s munkájukban jónéhány debreceni diák is
segít.

a korábbi években az egyik temetkezési halomról a gépek elhord-
ták a földet, úgyhogy most a sírkamra után kutatnak. az első ásatási
szakaszban a tervek szerint két halmot nyitnak fel a régészek,
hogy felszínre hozzák a halmok mélyén levő értékesnek vélt lelete-
ket./mti/

..

bb 28. esti iskola a szombathelyi fiataloknak az ifjúsági házában
vid fm/tné vm fm 1963. augusztus 16.

szombathelyen számos olyan fiatal él és dolgozik, aki már
tul van a tanköteles koron, de nem végezte el az általános iskola
hetedik-nyolcadik osztályát. ezért a városi kisz-bizottság a tanács
művelődésügyi osztályának segítségével szeptembertől a megyeszékhely-
en az ifjúság házában létrehozta az általános iskola esti
tagozatának hetedik és nyolcadik osztályát. a tanrend szerinti
foglalkozásokon kívül a tanulók érdeklődési körének megfelelő
egyéb művelődési és szórakozási lehetőségről is gondoskodik a
városi kisz-bizottság. tanulmányi kirándulások, közös színházi- és
mozilátogatások, klubestek színesítik majd az iskola életét./mti/

..

bb 29. öt év alatt tíz kilométer hosszú főcsatornát építettek,
hatezer holdat víztelenítenek a bodrog-zugban

vid te vm ki 1963. augusztus 16.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság kimutatása sze-
rint a tiszta és a bodrog által határolt, ugynevezett bodrogzugban
mintegy kilencezer hold rét és legelő az elmúlt 50 esztendőben
28 esetben került víz alá. a pusztító belvizek megfékezésére és el-
vezetésére a fiatalok vállalkoztak.
/folyt.köv./

le

9.40 /zs 11 - 17 -

/bb 29. öt év alatt.....1.folyt./vm

a nagyarányu munkákat a kisz védnökségében 1959-ben kezdték meg. azóta a nyári szünidőkben - kéthetes váltással - egyetemisták és középiskolás tanulók dolgoznak a mezőgazdaságilag fontos terület víztelenítésén.

a zalkodi kilián györgy ifjúsági építőtáborban borsod, szabolics hajdu, heves és nógrád megye középiskoláiból az idén 1200 fiatal töltötte szabad idejének egy részét önkéntes munkával. a fiatalok a rekkenő nyári hőségben, a zsombos nehéz talajon olyan munkát végeztek, amelyről az öreg kubikosok is elismerően beszélnek. június 30-tól augusztus 10-ig csaknem 20.000 köbméter földet mozgattak meg, két és fél kilométer hosszú főcsatornát építettek, háromszáz méterrel többet, mint amennyit a vízügyi igazgatóság mérnökei erre az időre terveztek.

a bodrogköz víztelenítését a környező községek dolgozói is segítik. a három éve alakult bodrogzugi belvizrendező és nyári gát társulat tagjai eddig négyezer méter mellékcsatornát ástak és több mint kilenc kilométeres szakaszon rendbehozták a nyári gátakat. ugyanakkor tokaj közelében több mint 8 millió forintos költséggel készül a korszerű szivattyutelep, amelynek gépei a jövő év tavaszától másodpercenként 3.6 köbméter vizet emelnek át a főcsatornából a folyóba.

a fiatalok öt év alatt kerekén 10 kilométer hosszú főcsatornát építettek, s ezzel hatezer hold legelőt és rétet vízteleníthetnek a bodrog-zugban./mti/

bb 30. felépült a takarmányhatóanyagot termelő első premix gyár

i sb/sze vm vg

1963. augusztus 16.

a 23-as építőipari vállalat dolgozói átadták a philaxia állami oltóanyagtermelő intézetnek a takarmányhatóanyagot készítő első korszerű premix-üzemet. az intézet kezdeményezésére eddig csak kezdetleges eszközökkel gyártották az állatok egészséges és gyors fejlődéséhez szükséges vitaminokból, ásványi sókból és antibiotikumokból előállított premix hatóanyagot, amelyet egy-két százalékos arányban a takarmányhoz kevernek. az utóbbi három évben megtízszerezték a premix termelését, de most már ez is kevés. ennek a kitűnő tápszernek a segítségével feleannyi takarmány elegendő az állatok felneveléséhez, mint korábban.

/folyt.köv./

9.45 /zs 11

- 18 -

/bb 30. felépült.....1.folyt./vm

az új üzem a korábbi elgondolások alapján évente ezer vagon premixet gyártott volna, de a takarmánygyárak kérésére megváltoztatták az eredeti elképzeléseket így jelenlegi berendezéseivel évente mintegy kétezer vagon hatóanyagot ad majd a mezőgazdaságnak. a hatemeletes új üzemépületben most került sor a gépek bejáratására, s a gyártási próbák után októberben kezdik meg az üzemszerű termelést. az építkezést azonban tovább folytatják. újabb berendezésekkel automatákkal egészítik ki az üzem felszerelését és raktárakat, meg egy alapanyaggyártó fermentáló üzemet is építenek. ezek segítségével 1965-ben már 3.500 vagonra növelik a premix termelését, ami azt jelenti, hogy a hatóanyaggal kevert takarmányból több mint kétszáz ezer vagonot kap majd a magyar állattenyésztés. tudományos vizsgálatok állapították meg, hogy minden mázsa keveréktakarmány 70-100 forint tiszta jövedelmet hoz a tenyésztőknek. így az 1965. évi premix termelés csaknem kétmilliárd forint haszonhoz juttatja majd a hazai nagyüzemi gazdaságokat./mti/

- . . -

bb 31. százharmincötezer fiatal a józsef attila olvasómozgalomban - módosították a jelvények elnyerésének feltételeit

i di/hné vm sr

1963. augusztus 16.

józsef attila olvasómozgalom ma már az ifjúság művelődésének, a korszerű tudomány és művészet ismertetésének egyik legalkalmasabb formája. részvevőinek száma az 1962-63-as évadban elérte a 135:000-ot. a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a jelenlegi rendszer - elsősorban a középiskolákban és az ipari tanuló intézetekben - még nem ösztönöz eléggé a követelmények folyamatos teljesítésére, az olvasómozgalom részvevőinek megtartására. ezért a közelmúltban ismét módosították a mozgalom követelményeinek rendszerét. megteremtették a folyamatos teljesítés lehetőségét, a középiskolások és ipari tanulók, valamint az általános iskolák nyolcadik osztályosai előtt pedig magasabbra állították a mércét.

a jövőben a józsef attila olvasómozgalom bronzjelvényét hat szabadon választott könyv elolvasásával, valamint azzal teljesíthetik a középiskolások és ipari tanulók, hogy beiratkoznak valamelyik közművelődési, szakszervezeti vagy iskolai könyvtárba. az ezüst-fokozat elnyerésének feltétele: kilenc szabadon választott mű, egy éves könyvtári tagság és részvétel irodalmi rendezvényeken, köztük író-olvasó találkozókon, fejtörőkön, irodalmi körök összejövetelein, irodalom-pályázaton stb.

/folyt.köv./
9.50 /zs 11

- 19 -

/bb 31. százharmincöt ezer.....1.folyt.vm

az arany-jelvény kiérdemléséhez 12 szabadon választott könyvet kell elolvasni a jelöltnek. két éves könyvtári tagságot s azt kell „bizonyítani”, hogy már maga is részt vesz az irodalom népszerűsítésében. így például tagja valamelyik irodalmi színpadnak, vagy irodalmi körnek, könyvismertetőket, beszámolókat tart, irodalmi naplót, fejtörőt, vagy klubdelutánt vezet, társadalmi könyvtáros, esetleg a József Attila olvasómozgalom szervezője. a diákok természetesen csak olyan művekkel teljesíthetik a feltételeket, amelyek nem szerepelnek az iskolai kötelező olvasmányok között.

a falun, az üzemekben, hivatalokban, illetve a kereskedelemben dolgozó fiatalok, ugyanolyan feltételekkel nyerhetik el a József Attila olvasómozgalom bronz-jelvényét, mint a középiskolások és ipari tanulók. az ezüst-és aranyfokozatnál az a könnyítés, hogy nem kötelező a részvétel az irodalmi rendezvényeken és a tevékeny közreműködés az olvasás népszerűsítésében. az új irányelvek ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy a könyvtárak és a kiszervezetek a dolgozó fiatalok részére is gondoskodjanak irodalmi rendezvényekről. törekedjenek, hogy a mozgalom tagjai mindenütt részt vegyenek az irodalmi színpadok és körök munkájában, az új könyvbarátok toborzásában. a könyvhéten rendezzenek József Attila könyvtári napokat, író-olvasó találkozókat. a jelvénykiosztó ünnepélyeket pedig használják fel az olvasómozgalomban résztvevők számának gyarapítására. /mti/

- . -

bb 33. fennállása óta csaknem 100.000-en keresték fel a mezőkövesdi matyó muzeumot

vid zs/tné vm

1963. augusztus 16.

matyóföld „fővárosának”, mezőkövesdnek legjellegzetesebb idegenforgalmi és néprajzi nevezetessége a 10 éve megnyitott matyó-muzeum. itt gyűjtötték össze a népviseletéről és himzéséről világ hírűvé vált matyóföld néprajzi értékeit: az egykori népviseletet, a szücsös mintákkal gazdagon himzett szoknyákat, pruszlikokat, ingvállakat, a fejfedésre használt különböző littyákat, a kézzel himzett kozsukat, a férfiak viselte kötényeket, a surcokat, a ködmönöket és a ványolt posztóból készített gubákat. a viseleti darabokon kívül a muzeumban láthatók az egykori summás életre vonatkozó emlékek is, a kézi festésű summásládák, a hozzávaló felszereléssel, a kézzel faragott szerszámok és summás szerződések.

a matyó muzeumot ebben az évben mintegy 5000-en keresték fel, s így a muzeum fennállása óta a látogatók száma megközelíti a százezret. /mti/

- . -

9.56 /zs

- 20 -

fe

bb 32. somogyi orvosnapok siófokon

vid gk vm fm

1963. augusztus 16.

az idén hatodszor rendezik meg szeptember 26-tól 29-ig siófokon a hagyományos somogyi orvosnapokat, a dél-dunántúli orvosok találkozóját és tudományos tanácskozását. a háromnapos találkozó célja, hogy elősegítse a résztvevő körzeti és megyei szakorvosok továbbképzését, megismertesse velük a legújabb orvostudományi kutatások eredményeit. /mti/

- . -

bb 34. blokkelemgyár létesül szombathelyen

vid lk vm ki

1963. augusztus 16.

szombathelyen a viktorina féle téglagyárban blokkelem gyártó üzem létesítenek. a régi téglagyár munkásai nemsokára korszerű épületelemeket készítenek, amelyekből felépül a város új negyede, a derkovits lakótelep. a különböző méretű falelemekből az év végéig 1000-1500 köbmétert gyártanak. /mti/

- . -

bb 35. az idei aratás tanulságai: ott volt jó gabonatermést, ahol legkésőbb október végéig elvetették a magot - intenzív búzát csak intenzív körülmények között lehet termesztetni - a termés hozamok növelésére megvannak a reális lehetőségek

i cs/j vm ká

1963. augusztus 16.

országszerte befejeződött az aratás. már csak a cséplőgépek zugnak itt-ott, ahol nagyobb területeket vágta le kévekető-aratógépekkel vagy kézi erővel. de augusztus végére - a jelek szerint - mindenütt magtárakba kerül a gabonatermés. a nagy munkára most visszatekintve, Bajcsy Ede, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának helyettes vezetője összefoglalta a gabonatermesztés, illetve az idei aratás tapasztalatait, egyben felvázolta a legfőbb tanulságokat, amelyek részint igazolták az egyes szervezési vagy agronómiai intézkedéseket, másrészt figyelmeztetik a termelést irányító szakembereket a „buktatókra”.

az idei esztendő különös élességgel vetette fel a gabonatermesztés megalapozásának néhány kérdését, elsősorban a területki-választást, a talajelőkészítés minőségét, az ápolás és a növényvédelem fontosságát, valamint a betakarítás gépesítési problémáit.

/folyt.köv./

9.58/n

-21-

fe

/bb 35. az idei.....1.folyt./vm

a legfőbb tanulság az, hogy a kedvezőtlen, száraz ősz, a rendkívül nagy tél és a kései tavaszodás ellenére kielégítő, sőt jó gabonatermésük volt azoknak a gazdaságoknak, amelyek jól megmunkált földbe legkésőbb október végéig elvetették minden gabonájukat, s kora tavasszal hengerezéssel, serkentő műtrágyázással segítették a legyengült vagy még zsenge vetéseiket, majd idejében gondoskodtak a - kiritkulások miatt - helyenként szokatlan gyorsasággal elburjánzott gyomok vegyszeres kiirtásáról. ezek a gazdaságok egyenként több száz holdas vetésterületen 10 mázsát jóval meghaladó termésátlagot értek el. a mezőheki táncsics termelőszövetkezet 2680 holdról átlagosan 13 mázsá buzát takarított be, a kecskeméti vörös csillag 146 holdas táblája 14.1, a tiszaföldvári Lenin 1190 holdja 17 és a sárhati új élet 108 holdja 22 mázsá buzát adott átlagosan. őszi árpából a madarasi rákóczi termelőszövetkezet 200 holdon 16, a sarkadi Lenin 213 holdon 18.5 mázsás, tavaszi árpából a körösladányi dózsa 100 holdon 15.7, a nádudvari vörös csillag 1000 holdon 20 mázsás átlagot ért el. és hasonló példákat bőven lehetne még sorolni. viszont a novemberben elvetett gabonák zöme kiritkult, elgyomosodott, s a hozamok a 8-10 mázsás átlagot is csak szórónyosan közelítették meg.

a fajtakérdést illetően fontos tanulság: az intenzív külföldi buzafajták csupán intenzív körülmények között produkálják a kívánatos és a jellegüket meghatározó nagy hozamot. ahol nem készítettek jó magágyat, későn vetették, vagy a gabonák nem kapták meg idejében a szükséges fejtrágyát - a termésük csupán a hazai fajták hozamszintjét érte el, esetenként pedig alatta maradt. télállóság tekintetében jól vizsgáztak az edzett szovjet fajták, elsősorban a bezosztája 1-es, a déli megyékben azonban több helyütt az olasz fajták is beváltak. még nem állnak rendelkezésre pontos adatok, de máris megállapítható, hogy a külföldi intenzív buzák legalább 2 mázsával, sokhelyütt 3-4 mázsával nagyobb termést adtak, mint a hagyományos hazai fajták.

az idei aratás a korábbi évekéhez képest könnyű volt, mert általában alacsonyok voltak a gabonák, nem dőltek meg és viszonylag jó volt az időjárás. főképp pedig azért, mert a gépi gabonabetakarítás aránya országosan a tavalyi 69 százalékról 80 százalékra emelkedett. ezen belül a kombájnokkal letakarított terület 70 százalékának felelt meg. a gépállomás szk-3 és szk-4-es kombájnjai átlagosan 303 holdról takarították be a termést, ugyanakkor a hazai gyártmányú b-62-es kombájnok átlagos teljesítménye csupán 163 hold volt. az állami gazdaságok ez évben a gabona vetésterületüknek csaknem 99 százalékát takarították be kombájnokkal, illetve - elenyésző arányban - aratógépekkel.

/folyt.köv./
10.08 /zs

- 22 -

le

/bb 35. az idei.....2.folyt./vm

nehézséget okozott a betakarításban az, hogy sokhelyütt elgyomosodtak a gabonátáblák, továbbá, hogy szinte valamennyi kalászos egyszerre érett be, s az egyes vidékeken megszorult gabonát a kombájnok nehezen „verték ki„.

helyesnek bizonyult az alacsony tarló hagyása, illetve a szalma gyors letakarítása érdekében rendszeresített premizálási gyakorlat: az elmúlt évekéhez képest szembeötlő javulást hozott. hiányosság azonban, hogy számos gazdaság nem gondoskodott a táblákról lehuzott szalma gyors kazalozásáról. a tarlóhántás üteme ugyancsak meggyorsult a tavalyihoz képest, de még sok gazdaságban tapasztalható elmaradás. országosan a gabonatarlók több mint 50 százalékát buktatták le eddig, vagy részesítették nyári mélyszántásban. ez az arány az állami gazdaságoknál elérte a 90 százalékot.

a kenyérgabona-kérdés megoldására most kell megteremtteni mindenütt az alapokat. a vetésterület a tervek szerint az idén is megmarad a 2,300.000 holdas szinten, tehát - hogy a jövő évi igényeket már teljes egészében hazai termésből fedezhessük - szükség van a terméshozamok további növelésére. s az előirányzat teljesítésére most megvannak a reális lehetőségek. külföldi intenzív buzafajtákat - zömmel bezosztája 1-et - az idei őszön 1,100.000 holdon vetnek az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek. a hazai buzák közül a hagyományos fajtáknál jóval nagyobb termést adó fertődi 293-as fajta vetésterületét 400.000 holdra tervezték. ugyancsak a jó „alapotás„ érdekében az idén általánossá tették a gabonavetés előtervezését, vagyis az ország valamennyi mezőgazdasági termelőüzemében kijelölték azokat a táblákat, amelyekbe kalászosok kerülnek, s ehhez igazítják máris az előkészítő munkákat: a nyári talajművelést és a talajerő-utánpótlást. sőt hajdu és somogy megyében a közös gazdaságok térképeket készítettek a tervezett vetésterületekről, s a térképeket átadták a tanácsoknak, hogy az irányító szakemberek „menet közben„ ellenőrizhessék az előirányzatok megtartását.

a legutóbbi országos esők igen jó feltételeket teremtettek a soronkövetkező talajmunkák meggyorsítására, s főleg arra, hogy - ha most gyorsan „lezárják„ a talajfelszint, s megakadályozzák az értékes csapadék gyors elpárolgását - már szeptemberben kitűnő minőségű, morzsalékos magágyat készítsenek az őszi alá. éppen ezért rendkívül fontos, hogy most - a gabonabetakarítás befejeztével - a termelőüzemek minden erőfeszítést a talajmunkákra, illetve a vetés előkészítésére mozgósítsanak. a sokévi tapasztalatok - de főképp az idei aratás tanulságai - szinte kötelezik a gazdaságok vezetőit arra, hogy az őszi árpa vetését már szeptember első felében, a rozsét szeptember közepén, a búzáét pedig szeptember második felében kezdjék meg, s a búzavetést feltétlenül fejezzék be október végéig. a jó feltételek, a jelenleg mutatkozó helyzeti előnyök csak így realizálódnak majd az ideinél remélhetőleg jobb gabonaterméshozamokban./mti/

- . . -

le

11
10.40 /zs 1130

- 23 -

bb 36. a Lotto nyerőszámai

te-vm ki

1963. augusztus 16.

a sportfogadási és lottoigazgatóság tájékoztatása szerint szegeden, a nemzeti színházban megtartott lottoórsorsoláson, a 33. játékhéten a következő nyerőszámokat húzták ki:

8, 12, 34, 37, 81

/mti/

bb 37. kiállítás buda kertészeti termékeiből

t ie vm j ká

1963. augusztus 16.

a magyar agrártudományi egyesület és a kertészeti kutató intézet augusztus 18-20 között budai kertészeti kiállítást rendez. a kiállítás céljáról, anyagáról györgy károly, az egyesület főtitkár-helyettese és dr. molnár béla a kutató intézet igazgatója tájékoztatta pénteken a technika házában az újságírókat.

a kiállítás, amelyet a tizenegyedik kerületi józsef attila gimnázium helyiségeiben rendeznek meg, a hazai kertészeti termelés egyik legfontosabb vidékének termelvényeit mutatja be. budának és környékének nagy szerepe van a kertészeti termelésben a táj kedvező természeti adottsága miatt, s azért is, mert a főváros lakossága innen kaphatja a legközelebről a friss zöldség-és gyümölcsfélét. a kiállításon 20 termelőszövetkezet és több szakszövetkezet, hegyközség olyan termelvényeit mutatják be, amelyek már nagy tömegben kerülnek piacra. a közönség láthat azonban több olyan zöldség-, gyümölcs-és disznóvénny-fajtát is, amelyet a kertészeti kutató intézetben, a kertészeti és szőlészeti főiskolán és a szőlészeti kutató intézetben most nemesítettek ki a nagyüzemi termelés és a fogyasztói ízlés követelményei szerint, a 40 kiállító között szerepel a hungarofrukt is, újszerű csomagolási bemutatóval./mti/

bb 40. időjárásjelentés

gk vm hk

1963. augusztus 16.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 16-án, pénteken 13 órakor:

átmenetileg javul az idő

a nagy erejű óceáni levegőbeáramlás a nyári meleget egyre inkább visszaszorítja kelet felé és így Európában az atlanti-óceáni partvidéktől egészen ukraináig felhős, szeles, hűvös, helyenként esős az idő.

hazánkban tegnap a dél felől érkező melegfront főként a délelőtti folyamán sok helyen okozott esőket.

/folyt.köv./
13,25 /zs

- 24 -

/bb 40. időjárás.....1.folyt./v m

a déli órákban felszakadozott a felhőzet és a hőmérséklet északon 26-29, délen 31-35 fokig emelkedett. délután 3 órakor északnyugaton hidegfront lépett be az ország területére, kora este élénk északnyugati szél kíséretében elérte a fővárost és éjjel már a délkeleti megyékben éreztette hatását. a hidegfront átvonulása során újabb esőket, zivatarokat idézett elő. az említett két időjárási front együttes csapadékhozama jelentős volt és a ma reggel hét óráig beérkezett jelentések szerint, főként nyugaton a legtöbb helyen meghaladta a 10 millimétert, nagylétáról / hajdu-bihar megye/ 44 millimétert, kőszegről 49 millimétert jelentettek.

ma hajnalban általában 14-17, délkeleten még 19-20 fokos legalacsonyabb hőmérsékleteket mértek.

ma délelőtt országszerte erősen felhős, szeles, hűvös, délkeleten esős, zivataros az idő.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 21.7 fok volt, a sokévi átlagnál 0.4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

a balaton vizének hőmérséklete siófokon 21 fok.

várható időjárás szombat estig. az északnyugati szél mérséklődik, délnyugati és déli irányba fordul. nyugat felől kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés átfutó esővel. a hűvös éjszaka. a nappali felmelegedés fokozódik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-13, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 24-27 fok között.

a duna vízállása budapestnél 199 centiméter./mti/

bb 42. amerikai egyetemi tanár előadása a központi statisztikai hivatalban

i zs/zs vm zs

1963. augusztus 16.

néhány napja hazánkban tartózkodik a j.coale, princetoni egyetemi tanár, az amerikai népességkutató intézet igazgatója. a neves demográfus pénteken a központi statisztikai hivatal tanács-termében nagy érdeklődéssel kísért előadásban számolt be az egyesült államok népesedési helyzetéről és a demográfiai kutatások új irányairól./mti/

13,45 /zs

- 25 -

bb 38. százhetvenegy ujitási javaslat a november 7. erdmünél

vid te vm ki

1963. augusztus 16.

a szakszervezetek veszprém megyei tanácsa értékelte a fiatal szocialista bányászváros, várpalota üzemének az idén elért ujitási eredményeit. az összesítésből kitűnik, hogy a város öt üzemének dolgozói alaposan kivették részüket az észszerűsítési mozgalomból: 445 javaslatot adtak be. a megvalósítható ujitások több mint hatmillió forint haszonnal járnak, s jó-részüket már alkalmazzák.

a város üzemei közül a november 7. erdmü érte el a legjobb eredményt. ennél a vállalatnál 171 javaslatot adtak be és a gazdasági eredmények itt megközelítik a másfélmillió forintot. hasonlóan jó eredményt ért el a várpalotai szénbányászati tröszt. itt találmány jellegű ujitásokat is adtak be; például új bányagéptípust szerkesztettek a tröszt központjának dolgozói és sikerrel vezették be az ország más bányáiban alkalmazott észszerűsítési módszereket is. az elmúlt évihez viszonyítva az inotai alumíniumkohónál jelentős visszaesés tapasztalható, mert csupán 24 javaslatot adtak be és ezekből csak tizet valósítottak meg./mti/

bb 39. bemutatták a jövő nyárra tervezett strandcikkéket, fürdőruhákat

t kf/kf vm vg

1963. augusztus 16.

a divatáru nagykereskedelmi vállalat pénteken a gundelben tartotta meg az 1964. évi strandcikk és fürdőruha szakmai bemutatóját. a jövő évi stranddivatra jellemző a sok új alapanyag, a változatos, érdekes új formák. több lesz a kétrészes fürdőruha és a bikini, valamint az idén először bemutatott magyar műanyag alapú és zsugorított anyagból készült fürdőruha. a divat szerint a nők a strandon - a bikini ellenére - jobban felöltöznek. az igények alapján ugyanis a bemutatón igen sok új strandgarnitúra jelent meg, sokféle variációban. különösen kedveltek a shortból és a mellénykéből és kuliból álló készletek. újdonság a térdig érő szoknya-short. ezen a nyáron halásznadrágokból és bakfis shortokból nem tudták kielégíteni az igényeket, azért jövőre e cikkekből többet rendeltek. a férfiak arégebbe kedvelt, s ma már nem kapható gypaju fürdőnadrágok helyett modern enyhén mintás, csikos és kockás uszónadrágokat kapnak jövő nyárra./mti/

14. 10

- 26 -

bb 41. négy magyar tudós indult el nemzetközi tudományos tanácskozá-sokra az egyesült államokba

i tz/tm vm vg

1963. augusztus 16.

pénteken elindult a ferihegyi repülőtérrel a kaliforniai berkeley-be a nemzetközi geodéziai és geofizikai unió tizenharmadik közgyűlésének három magyar részvevője, dr.egyed lászló kossuth-dijas egyetemi tanár, a magyar tudományos akadémia levelező tagja, valamint szesztay károly és ubell károly kandidátusok, a vizgárdalkodási tudományos kutató intézet tudományos főmunkatársai.

a közgyűlésen, amelyen a földdel kapcsolatos tudományokban elért legújabb eredményeket tárgyalják meg, a 61 tagállam mintegy másfétezer képviselője vesz részt. a világ legkiválóbb szakemberei előtt egyed professzor ismerteti majd földtárgulási elméletének legújabb bizonyítékait, így többek között bemutatja, milyen pontosan egyeznek az elmélete alapján számított és a különböző konkrét mérésekkel megállapított értékek. a másik két magyar delegátus pedig 12 előadásban ismerteti részint saját, részint más magyar kutatók eredményeit, többek között a tavak vízháztartásával, a folyók hidrológiai viszonyaival, a felszín alatti vízkészletek mérésével kapcsolatos új megállapításokat, stb.

ugyanazon a gépen indult el budapestről dr.balogh jános kossuth-dijas talajzoológus, az eötvös loránd tudományegyetem állatrendszertani intézetének osztályvezetője is, aki először washingtonban, a tizenhatodik nemzetközi zoológiai kongresszuson képviseli a magyar tudományos akadémiát és a természettudományi társulatot, majd a colorado állambeli fort collinsban, az atkakutatók első nemzetközi acarológiai konferenciáján vesz részt. e konferencia egyik legérdekesebb kérdése az lesz, hogyan lehet felhasználni a kibernetikát, még az állatok gyors meghatározására is. e két konferencia befejezése után a magyar tudós nyugat-afrikába utazik, ahol az unesco megbízásából a kongó köztársaság területén három hónapon át végez majd tudományos vizsgálatokat./mti/

14.20/n

-27-

bb.43. éltető eső a balatoni borvidéken

vid/ n ká

1963. augusztus 16.

a balaton-part történelmi borvidékein az elmúlt másfél hónapban nem hullott számottevő csapadék. a tavaszi hónapokban még rekordtermést ígérő szőlősök visszamaradtak a fejlődésben, a szárazság lényegesen rontotta a terméskilátásokat. a legutóbbi párnapos esőzés, ha teljesen nem is, de részben helyrehozta a károkat. a szőlőfürtök szinte szemlátomást duzzadnak, s újra kizöldültek a már sárgába hajló levelek. becslések szerint így jó közepes termést szüretelhetnek. az idei nyáron szembetűnően bebizonyosodott az öntözéses szőlőtermesztés jelentősége. az akali öntözött szőlőskorban előreláthatólag 40 százalékkal nagyobb mennyiségű szőlőt szüretelnek majd, mint a környező borvidékeken. az esőzésnek csak a csemegezőlő-termesztő gazdaságok nem örültek. balatonaligán, ahol most szüretelik a szőlőskertek királynőjét, az eső olyannyira megduzzasztotta a szemeket, hogy egyik-másik kirepedt./mti/

..

bb.44. az általános iskolákban zavartalan lesz a tankönyvellátás, megjelentek az első reformtankönyvek - sajtótájékoztató az oktatási év előkészületeiről

t hi/n sr

1963. augusztus 16.

az új reform-tankönyvekről és az 1963-64. évi tankönyvellátásról sajtótájékoztatót rendezett pénteken a művelődésügyi minisztérium és a tankönyvkiadó vállalat a muosz székházában.

miklósvári sándor, a művelődésügyi minisztérium közoktatási főosztályának helyettes vezetője a többi között elmondotta, hogy az 1963-64-es tanév határkövet jelent az oktató-nevelő munkában. most vezet be ugyanis az új tantervek alapján készült tankönyvek, az úgynevezett reformkönyvek első csoportját. kicserélik az általános iskola 1-2. osztályának valamennyi tankönyvét, új énekeskönyvet kapnak a 3. osztályosok, s ugyancsak reformkönyv lesz az 5. osztályosok magyar irodalmi olvasója és nyelvtankönyve, valamint az 5. és 6. osztályos élővilág című, színes nyomású állat- és növény- tankönyv.

az új tankönyvekben sikerült megvalósítani az iskolareform legfőbb követelményeit: a könyvek az eddiginél hatásosabban szolgálják a világnézet kialakítását, szocialista hazafiságra és proletárnemzetköziségre nevelnek, szorosabb kapcsolatot teremtenek az oktatás-nevelés céljai és a gyakorlati élet követelményei között. /folyt.köv./

14.35

- 28 -

bb.44./ az általános iskolákban...1.folyt./ n

az új tankönyvek igényesebb külsőben és a didaktikai követelményeknek jobban megfelelő formában készültek. több könyv keménykötésben és illusztrált fedőlappal kerül a gyermekek kezébe. az egy- és a többszínű rajzokat, illusztrációkat és ábrákat a legjobb magyar grafikusok, művészek és illusztrátorok készítették.

a középiskolai és egyetemi tankönyvekről vágvölgyi tibor, a tankönyvkiadó vállalat igazgatója tartott tájékoztatót. elmondta, hogy a középiskolák számára mindössze néhány új, vagy átdolgozott könyvet jelentettek meg a következő tanévre. ezek mint kísérleti könyvek szerepelnek a reformtankönyvek bevezetéséig. az egyetemi hallgatók részére az új tanévre szintén több, nagyjelentőségű könyvet adnak ki, ezenkívül a tanév első felére az egyetemek és főiskolák számára 2000-féle jegyzet kiadását tervezik, több mint félmillió példányban.

a tankönyvellátással kapcsolatban megemlítette, hogy az általános és középiskolák nappali, esti és levelező tanulói számára az új oktatási évben 741-féle tankönyv, több mint 13 millió példány áll rendelkezésre. az általános iskolai tankönyvek eladása - az elmúlt években már jól bevált gyakorlat szerint - kizárólag az iskolákban történik. a tanulók az első tanítási napokon kapják kézhez könyveiket. az általános iskolai tankönyvellátás előreláthatólag zavartalan lesz. a kiadók, a nyomdák és a terjesztő vállalatok jó együttműködésével a tankönyvek időben elkészültek és minden iskola megkapja az igényelt példányszámot.

a középiskolások részére 398-féle tankönyv készült, 4,300.000 példányban. néhány gimnáziumi tankönyv azonban előreláthatólag pár napos késéssel kerül a könyvesboltokban. a technikumok számára készült általános áruismeret, a mezőgazdasági üzemek tervezése és szervezése, valamint az iparstatisztika című tankönyvek szintén kisebb késéssel jelennek meg.

/folyt.köv./

14.45/n

-29-

bb.44./ az általános iskolákban...2.folyt./ n

vidéken a középiskolai tankönyveket csaknem kivétel nélkül az iskolákban kapják meg a diákok. budapesten a gimnáziumi tankönyveket általában a kerületi könyvesboltok árúsítják, azonban több gimnázium maga gondoskodik a könyvek szétosztásáról. például a 10., a 17., a 18., és a 22. kerület gimnazistái az iskolákban vehetik át könyveiket. a gimnáziumi tankönyvek árúsítását a könyvesboltok augusztus 26-án kezdik meg.

a technikai tanulók intézetükben kapják meg a könyveket, a levelező oktatásban résztvevők az iskolában könyvutalványt kapnak, amelyet a kijelölt, könyvesboltban beválthatnak. a szakközépiskolai tanulók könyvellátása az iskolai tankönyv-felelős feladata- a szakközépiskolák jelenleg is folyamatban lévő szervezése, valamint a tematikák késői kialakulása miatt azonban 17- féle szakközépiskolai tankönyv szeptember 1-ig nem jelenhet meg, ezeket folyamatosan készítik majd el és megjelenésükről az iskolákat tájékoztatják.

a főiskolák és egyetemek hallgatói szintén a kijelölt könyvesboltokban kapják meg könyveiket. a jegyzeteket a hallgatók tanulócsoportonként, utalvány ellenében vehetik át a kijelölt árúsító helyen.

a sajtótájékoztatón elmondották még, hogy a tankönyvkiadón kívül a középiskolák és szakiskolák szakmai tankönyveit a mezőgazdasági kiadó, a műszaki kiadó és a közgazdasági és jogi könyvkiadó jelenteti meg, még pedig összesen 433-féle szakmai könyvet, több mint egymillió példányszámban./mti/

14.50/n

..-
-30-

bb 45. ötven ország szakembereinek találkozója lesz a brnoi nemzetközi vásár - sajtótájékoztató a vásár előkészületeiről

t sz/lk vm vg

1963. augusztus 16.

szeptember 8-a és 23-a között rendezik meg brnoban az ötödik nemzetközi vásárt, amelynek előkészületeiről pénteken a csehszlovák kultúra helyiségében frantisek hála, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa tájékoztatta a magyar sajtó képviselőit.

- ,, a technika, a béke és a haladás szolgálatában,, - ez fejezi ki a vásár célját, mondotta a kereskedelmi tanácsos. a brnoi vásárok jelentősége évről-évre nő; 1960-ban, a második vásáron 30 ország vett részt, most több mint 50 ország kiállítói jelentkeztek.

- a brnoi nemzetközi vásár a világ legnagyobb gépipari kereskedelmi találkozója közé tartozik. legjelentősebbek a vásáron a szerszámgépek, vegyipari gépek, közlekedési eszközök, építőipari, mezőgazdasági gépek és az üzemek belüli szállítás eszközeinek kiállításai. külön hangsúlyt kapnak az öntödei felszerelések, amelyek azért is nagy érdeklődésre tartanak számot, mert a vásár megnyitása előtti napokban rendezik meg brnoban a 30. nemzetközi öntöde-technikai kongresszust.

az ötödik brnoi nemzetközi vásár először mutatja be szemléltető módon a kgst országok gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésének eddigi eredményeit és távlatait. ez a kiállítás a nemzetek palotájának első termében kap helyet.

a vásárhoz a tudósok és technikai szakértők találkozóinak gazdag programja kapcsolódik. az új technika eredményeiről nyolc szakmai napon tanácskoznak és két tudományos szimpozionot rendeznek. a szimpozionok témái a szerszámgyártás és a cipőipar új technikája.

a tanácsos tájékoztatója után a kereskedelmi kirendeltség munkatársai számoltak be arról, hogy milyen műszaki újdonságokat mutat be a csehszlovák ipar brnoban. különösen sok újdonsággal jelentkezik a szerszámgyártás, a járműipar és a könnyűgépipar. a kovo külkereskedelmi vállalat például ezerféle árucikket, köztük új típusú bőr-, cipő, textilipari gépeket állít ki.

/folyt.köv./

-31-

/bb 45. ötven ország.....1. folyt./vm

a magyar külkereskedelem részvételéről harsányi zoltán, a magyar kereskedelmi kamara kiállítási főosztályának helyettes vezetője adott tájékoztatást:

- nyolc szakcsoportban mutatjuk be brnoban szerszámgépeinket, orvosi és egyéb műszereinket, a garázsfelszereléseket, az élelmiszeripari, építőipari, mezőgazdasági gépeket és a járműveket. a legnagyobb teret a bemutatásra kerülő mintegy 30 szerszámgép és 120 műszer kapja. a szerszámgépekből teljes gépcsaládokat küld iparunk erre a vásárra. a szakemberek körében nagy érdeklődésre tarthatnak számot a kukoricatermesztési, szőlészeti gépeink és a zöldborsó feldolgozó sor./mti/

bb 49. piaci jelentés

i n. j/tr vm ká

1963. augusztus 16.

a nagyvásártelepre pénteken 125 vagon és 248 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 20 vagon étkezési burgonya, 11 vagon fejeskáposzta, 10 vagon zöld-és fehérpaprika, 6 vagon uborka, 10 vagon paradicsom, 1 vagon vegyes zöldsáru, egy vagon főzöttök, öt vagon vöröshagyma, három vagon alma, 51 vagon görögdinnye, két vagon sárgadinnye, négy vagon tojás és egy vagon vágott baromfi.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalatának boltjai megkezdték a „magyar kincs”, cukordinnye árusítását. a vastaghusu, világos-zöld, zamatos, nagy cukortartalmu dinnyét kilónként 2.20 forintért hozták forgalomba. a turkesztáni és a togó dinnyét 1.60, a görögdinnyét 1.20 forintért árusították./mti/

bb 47. egyórás felhőszakadás után iszaptenger borítja a bodrogkereszturi szőlősdombok alját

vid j vm ká

1963. augusztus 16.

a hetekig tartó szárazság után csütörtökön este hatalmas felhőszakadás zúdult bodrogkeresztur községre és a környező szőlőtermő vidékre. a partos részekről lezuduló víz méter magasan árasztotta el a falut, s behatolt a mélyebben fekvő házak pincéjébe. az egy óráig tartó zápor valósággal lemosta a henye-dűlőben levő mintegy 17 holdas új szőlőtelepítésről a földet. az újabb szőlőtelepítéshez előkészített mintegy 5 holdas tábláról, ahol a hegyközség dinnyét termelt, több szekényi érett gyümölcsöt hordott le a víz, amit a faluban „fogtak ki”, máshol a tőkék alól mosta ki a földet az áradat. a szőlősdombok alját térdig borítja a lemosott iszap. emiatt nem tudják megközelíteni a szőlőket, s így a kárt sem tudták még felmérni./mti/

15.26/-szb

-32-

embargo: 20 óráig!

bb 46. dobi istván üdvözlő távirata sukarno indonéz elnökhöz

i hi/tm vh k

1963. augusztus 16.

őexcellenciája ahmed sukarno, az indonéz köztársaság elnöke

djakarta

indonézia függetlensége kikiáltásának 18. évfordulója alkalmából kérem excellenciádat, fogadja a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, kormánya és az egész magyar nép legőszintébb jókívánságait.

népünk őszinte tisztelettel adózik a baráti indonéz nép hősi harca iránt, amellyel kivívta függetlenségét és amelyet tovább folytat a gyarmatosító imperializmus ellen, hazája szabadságának megőrzéséért, az erős és önálló nemzetgazdaság megteremtéséért.

a szívélyes együttműködés eredményeként az elmúlt évek során országaink között gyümölcsöző baráti kapcsolatok fejlődtek ki az élet minden területén. excellenciád magyarországi látogatása, magyar és indonéz államférfiak kölcsönös látogatásai, gazdasági és kulturális együttműködésünk eredményei fontos állomásai kapcsolataink fejlődésének. őszinte óhajunk, hogy ezek a kölcsönösen előnyűkre szolgáló kapcsolatok a jövőben még tovább erősödjenek és fejlődjenek.

szívből kívánunk indonézia kormányának, egész népének, s személy szerint önnek, elnök ur újabb sikereket az ország előtt álló nemes célok megvalósításához, a népek közötti együttműködés és a világbéke ügyének szolgálatához.

dobi istván
a magyar népköztársaság elnöki tanácsának
elnöke

x x x

péter jános külügyminiszter dr. subandrio indonéz külügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot az évforduló alkalmából.

a szot elnöksége az indonéz szakszervezetek országos tanácsához intézett üdvözlőt./mti/

15.46/-szb

-33-

ME

bb.48. 52 termelőszövetkezetnek tartottak bemutatót a tolna megyei állami gazdaságok

vid j csm ká

1963. augusztus 16.

pénteken ülést tartott szekszárdon a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága. többek között megtárgyalták a termelőszövetkezetek első félévi gazdálkodásának eredményeit és a további feladatokat. a vb. ülésen elismeréssel szóltak arról a segítségről, amit a megyei állami gazdaságok adtak a termelőszövetkezeteknek. az első félévben 14 agronómiai és 5 számvetési, illetve adminisztratív állami gazdasági szakember erősítette a szövetkezetek szakmai vezetését. az állami gazdaságokban helyszíni tapasztalatcsere-ekkel szemléltették a nagyüzemi mezőgazdasági termelést. az idén 52 termelőszövetkezet csaknem 600 tagjának és irányítójának tartottak bemutatókat. szakmai tanácsokat adtak a talajműveléshez, a vegyszeres növényvédelemhez, a szőlőműveléshez. az állami gazdaságokban képezték ki a termelőszövetkezeti traktorosokat is. emellett anyagilag is támogatták a traktorokat: erő- és munkagépeket kölcsönöztek, nehezen beszerezhető alkatrészeket adtak át, tenyészkecskékkel és baromfiakkal javították a közös gazdaságok állatállományát. / mti/

--

bb50. módosul a 46-os autóbuszjárat utvonala

k hbj/lk csm vg

1963. augusztus 16.

a fővárosi autóbuszüzem közli, hogy augusztus 19-én üzemkezdettől a 46-os járat utvonalát az alábbiak szerint módosítja: 16. kerület szabadság utig változatlan, majd tovább szabadság ut - hősök fasora - ujszász utca - s a keresztúri uton át a 18.-ik utcáig. a módosított utvonalon a megállóhelyek: garat utca - ujkőbánya utca - ballada utca - jókai utca - kossuth lajos utca - marx károly utca - árpád utca. a viteldij változatlan.

egyidejűleg a huszár utca és a keresztúri ut között közlekedő gy/13-as járatot megszünteti. / mti/

--

15.55/-szb

-34-

ME

bb.51. a fürdők, strandok nyitvatartási rendje

k hbj/ lk csm vg

1963. augusztus 16.

a fővárosi fürdőigazgatóság közli, hogy augusztus 18-án vasárnap mind a meleg fürdők, mind pedig a strandok és az uszodák a szokásos hétköznapi rend szerint tartanak nyitva. augusztus 19-én hétfőn a meleg fürdők delig, a strandok és az uszodák egész nap fogadják a fürdőzőket. augusztus 20-án, kedden a meleg fürdők zárva, a strandfürdők és az uszodák azonban vasárnapi rend szerint egész nap nyitva lesznek. / mti/

--

bb.52. a máv közleménye

k hbj/ lk csm vg

1963. augusztus 16.

a máv felhívja az utazóközönség figyelmét, hogy a hétvégi távolsági munkásvonatok budapestről augusztus 18-án a nem szabadszombatos, hetekre előírt menetrend szerint közlekednek: ellenirányban augusztus 20-ról 21-re virradó éjjel szállítják az utasokat. közli továbbá, hogy a mentesítő-vonatok indulásáról a pályaudvarok adnak bővebb felvilágosítást. / mti/

--

bb.54. v.n.halapszin a herszoni pártbizottság titkárának látogatása zalaegerszegen

vid/fm/tné csm fm

1963. augusztus 16.

v.n. halapszin, az ukrainai herszoni területi ipari pártbizottság titkára pénteken kétnapos látogatásra zalaegerszegen érkezett. zala megye testvérmegyéjének párttitkárát varga gyula, a megyei pártbizottság első titkára, pohánka józsef, a pártbizottság titkára, török lajos, a megyei tanács végrehajtóbizottságának elnöke, s a megye más vezetői fogadták a megyeszékhelyen. v.n. halapszin meglátogat több zalai üzemet munkásokkal, műszaki dolgozókkal találkozik. / mti/

--

16.09/-szb

-35-

ME

bb.53. változások a személyhajó-forgalomban

k hbj/lk csm vg

1963. augusztus 16.

a mahart értesíti az utazóközönséget, hogy tekintettel a kettős ünnepre a személyhajók augusztus 18-án a szombati napra, míg augusztus 19-én és augusztus 20-án a munkaszüneti napra érvényes menetrend szerint közlekednek.

közli továbbá, hogy a honvédelmi sportnapok eseményei miatt a budapesti sétahajó-járatok és a vizibusz-járatok forgalmában augusztus 19-én és augusztus 20-án a következő változások lesznek: augusztus 19-én a szabadság sétahajó a vigadó téri hajóállomásról 17 óra 30 perc helyett 17 órakor, a Bem József téri hajóállomásról pedig 17 óra 30 perckor indul. este változatlanul 20 órakor indulja sétahajó.

a vizibuszok augusztus 19-én 17 órától 19 óra 15 percig a margithidtól a budai dunaágon közlekednek, így tehát ebben az időpontban nem érintik a margitsziget alsó és felső - kaszinó és a nagyszálló - állomásokat.

augusztus 20-án a szabadság sétahajó délelőtt 11 órakor és délután 13 órakor a vigadó téri hajóállomás helyett a központi hajóállomástól - belgrád rakpart - indul, 15 órakor, 17 óra 30 perckor, 20 órakor azonban már a vigadó téri hajóállomásról. a vizibuszok csak 13 órától közlekednek. /mti/

-.-

bb.56. karcagi népművészek látogatása kaposvároton

vid / fm/ tné csm fm

1963. augusztus 16.

kétnapos látogatásra kaposvárra érkezett a karcagi népművészek agyagipari és háziipari szövetkezetének 15 tagú küldöttsége, rozsó István, a „népművészet mestere”, vezetésével. a karcagiak meglátogatták a kaposvári agyagiparosok háziipari és népművészeti szövetkezetét, s tapasztalatcserét folytattak az ott dolgozó népművészekkel. a látogatás és a tapasztalatcsere célja, hogy a két nagymultu szövetkezet együttműködésével még magasabb szintre emeljék somogy népművészetét.

/ mti/

-.-

16.21/-szb

-36-

kl

bb.55. a közérdekű bejelentések intézéséről tárgyalt a szabolcs megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/tné csm fm

1963. augusztus 16.

a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága pénteki ülésén többek között a dolgozók közérdekű bejelentéseinek és panaszainak intézéséről tárgyalt. megállapították, hogy a megyei, járási és községi tanácsok végrehajtó bizottságai a vonatkozó kormányrendeletek alapján és szellemében törekedtek a közérdekű bejelentések, javaslatok, panaszok gyors intézésére. a tanácsok ilyen irányú munkája sokat javult az utóbbi időben. ezt bizonyítja az is, hogy csökkent a népi ellenőrzési bizottságokhoz beküldött névtelen és alaptalan bejelentések száma. a megyében fokozódott az érdeklődés a közügyek iránt. a javaslatok száma évről-évre növekszik. a legutóbbi tanácsválasztások idején például majdnem háromezer javaslat hangozott el, főként a községfejlesztéssel kapcsolatban. ezekből hétszázat máris megvalósítottak, a többi a következő községfejlesztési tervek készítésénél veszik figyelembe. sok bejelentés foglalkozott még a kulturális, egészségügyi és szociális intézmények, valamint a termelőszövetkezetek működésével. a járási és községi tanácsok a közérdekű bejelentések zömét hasznosítják.

az ülésen hozott határozat szerint a jövőben tovább javítják a dolgozók közérdekű bejelentéseinek intézését. / mti/

-.-

bb.57. muzeummok ünnepi nyitvatartása

i tf csm fm

1963. augusztus 16.

a muzeumi ismeretterjesztő központ propaganda osztálya értesíti a tárlatlátogatókat: augusztus 19-én és 20-án valamennyi muzeum, bemutató terem és kiállítási intézmény a szokásos időben nyitva tart, augusztus 21. és 22. pedig muzeumi szünnap. / mti/

-.-

16.26/-szb

-37-

kl

bb.58. új országos kombájnosrekord született: barna lászló
15.765 mázsa gabonát takarított be

i cs/j csm ká

1963. augusztus 16.

az aratás befejeztével az állami gazdaságok főigazgatóságán értékelték a kombájnosok hagyományos versenyének idei eredményeit. megállapították, hogy az idén új országos rekord született: barna lászló, a pankotai állami gazdaság dolgozója az szk-3-as kombájnnal 15.765 mázsa gabonát takarított be, vagyis 25-30 vagonnal túlteljesítette az elmúlt évek kombájnosrekordjait. a verseny második helyezetteje zuggó lajos/veszprémi állami gazdaság/, aki 10.205 mázsa gabonát adott át idén a gépe alól. a harmadik juhász sz. istvan /pankotai állami gazdaság/ 9502 mázsa, a negyedik nagy lászló /veszprémi állami gazdaság/ 9324, az ötödik pedig bozsér józsef /fornádi ág/ 9254 mázsa teljesítménnyel. az állami gazdaságok kereken másfélszer kombájnosabból száztizennégyen érték el az 50 vagon feletti teljesítményt. /mti/

bb.59. öt találatos szelvény a 33. játékhéten

te v csm vg

1963. augusztus 16.

a sportfogadási és lottoigazgatóság közli, hogy a 33. játékhét szelvényeinek értékelése közben öt találatos szelvényre bukkantak. a szerencsés nyertes az öt nyerőszámot 550.578-as számú előfizetéses szelvényével találta el. szelvények értékelése még tart. /mti/

bb.60. közlekedési balesetek

i bo/hné csm sr

1963. augusztus 16.

a 15. kerületi dózsa györgy ut és mezőhegyes utca kereszteződésében simon jános, 49 éves gépmunkás, budapesti lakos kerékpáron haladva összeütközött az yb 45-38 rendszámú tehérgépkocsival, amelyet hajdu miklós, 23 éves sofőr vezetett. simon jános súlyosan megsérült. a mentők kórházba szállították. a kerepesi ut és a lumumba utcai hév megállónál máté györgy, 18 éves esztergályos, budapesti lakos motorkerékpárral elütötte török zsuzsa 16 éves segédmunkás, budapesti lakost. a leány súlyos sérülést szenvedett, kórházba szállították.

a 9. kerületi soroksári ut és hentes utca torkolatában burián zoltán, 43 éves gyógyszerész, tótkomlói lakos a cb 77-45 rendszámú személygépkocsival nekiütközött az fc 29-01 rendszámú tehérgépkocsinak, amelyet kriastyi bálint, 23 éves gépkocsivezető, szigetszentmiklósi lakos vezetett. a személygépkocsin utazó özv. burián antálné, 74 éves tótkomlói lakos könnyebben megsérült. a 11. kerület, bartók béla ut 27. számú ház előtt benedek sándor, 19 éves lakatos, galgahévízi lakos, az el 24-15 rendszámú motorkerékpárral a vizes uttesten felborult, s eközben elütötte katoná sándorné 70 éves budapesti lakost. az asszonyt könnyű sérüléssel a szántó kovács jános utcai rendelőintézetbe vitték. /mti/

16.47/-szb

-38-

bb 61 fehér lajos fogadta a kambodzsai királyság első magyarországi nagykövetét

gk csm sr

1963. augusztus 16.

fehér lajos, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese pénteken bemutatkozó látogatáson fogadta norodom norindethet, a kambodzsai királyság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

x x x

szarka károly külügyminiszterhelyettes ebédet adott a nagykövet tiszteletére, megbízólevelének átadása alkalmából.

x x x

incze jenő külkereskedelmi miniszter bemutatkozó látogatáson fogadta norodom norindeth-et. a látogatás során eszmecsere folytattak a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok lehetőségeiről. /mti/

bb 62 a magyar állami hangversenyzenekar

i há/ hné csm fm

1963. augusztus 16.

augusztus 19-én a kápolnyai-kertben koncerteztek. a műsoron händel: vízi zenéje, brahms: kettős versenye, és rányi: pomádé király-szvitje szerepel. közreműködik komlós péter hegedűművész, mező lászló csellóművész, vezényel kórody andrás. /mti/

bb 64 dobi istván üdvözlő távirata gabon nemzeti ünnepére

k kum hné csm sr

1963. augusztus 16.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke gabon köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte leon mba köztársasági elnököt. /mti/

17.55/-szb

-39-

bb 63. augusztus 20-án üzembe helyezik a dcm második nagy forgókemencéjét - megkezdődött a főpróba a második cementvonalon is

i áe/ Lk csm La

1963. augusztus 16.

a dunai cement és mészműben elkészült a második nagy forgókemence. pénteken „ megforgatták „ az új kemencét és ezzel megkezdődött a hatalmas berendezés „ főpróbája „. az eredeti tervek szerint ennek a gépsornak csak szeptemberben kellett volna indulnia, az építők és szerelők lendületes munkája azonban lehetővé tette, hogy már az alkotmány ünnepén üzembe helyezhessék a második „ cementvonalat „ is. az esetleg jelentkező hibákat a következő napokban kijavítják, és augusztus 20-án üzemképes állapotban átadják rendeltetésének ezt az üzemszert is. így az ünnepek után már két kemence termel a dcm-ben. a magyar és a német szerelők közben gyors ütemben dolgoznak a harmadik kemence munkálatain is, hogy vállalásuknak megfelelően november 7-én - a kitűzött határidőt több mint egy évvel megelőzve - az egész gyáróriás megkezdje termelését. / mti/

bb 65. a bolíviai köztársaság elnökének köszöntőtvírate

k kűm héné-Lm La

1963. augusztus 16.

victor paz estenssoro, a bolíviai köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének bolívia nemzeti ünnepe alkalmával kifejezett jókívánságaiért.

x x x

francois tombalbaye, a csád köztársaság elnöke, ugyan-csak táviratban fejezte ki köszönetét az elnöki tanács elnökének a csád köztársaság nemzeti ünnepére küldött üdvözlésért. / mti/

bb 66. kinevezték hazánk új berni nagykövetét

k kűm hné-Lm sr

1963. augusztus 16.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa gyémánt andrás rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté nevezte ki és ezzel egyidejűleg megbizta a magyar népköztársaság berni nagykövetségének vezetésével. / mti/

bb 67. dr. gergely miklós kinevezése

k kűm hné-Lm sr

1963. augusztus 16.

a népköztársaság elnöki tanácsa - a külügyminiszter előterjesztésére - dr. gergely miklóst, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetőjét, rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezte ki. / mti/

18. 11/-szb

-40-

bb 68. a hideg és meleg birkózása európa felett: skóciában 6-9, romániában 40-41 fok - kiadós esőket kapott az egész ország - átmenetileg javul az idő

i cs/tm-Lm ká

1963. augusztus 16.

napok óta mozgalmas volt a légkör európa felett: hűvös atlanti óceáni eredetű légtömegek áramlottak északnyugatról, s széles fronton „ meg-meg ütköztek „ a dél felől érkezett fűlledt meleg szubtrópusi légtömegekkel. a jelenlegi helyzetre jellemző például, hogy míg skócia több vidékén a nappali hőmérséklet csupán a 6-9 fokot érte el, s a kontinens nagy részén erős lehűlés követte a zivatar frontokat romániában az ideiglenes egyik legnagyobb hóhulláma tombol: pénteken a déli tájakban az al-duna mentén 40-42 fokig emelkedett a hőmérők higánya.

hazánkban a csütörtök reggeli hűvösséget hirtelen felmelegedés követte: az ország déli megyéiben mindenütt 30 fok feletti hőmérséklet alakult ki, több vidéken mértek ismét 34-35 fokot, sőt mezőhegyesről 36 fokot jelentett a megfigyelő állomás. az északnyugatról jött új zivatarfront első hulláma már csütörtökön délután elérte a dunántúli tájakat, ezt éjjel tájban követte a második, és pénteken hajnalban az előbbi kettőnél jóval erősebb harmadik hullám erős szél kíséretében söpört végig az országon.

a három atlanti hullám az egész országra kiterjedő esőzést: záporokat, zivatarokat, vagy csendes esőket hozott. az alföld északi vidékei, amelyek a korábbi esőzésekkel gyakran egészen kimaradtak, most általában 10 milliméteren felüli jó csapadékot kaptak, a dunántúl, déli és nyugati megyéiben pedig 20 milliméter körüli, vagy ennél is nagyobb esők voltak. több vidékről hirtelen heves, felhőszakadás-szerű zivatarokat jelentettek a megfigyelők. a hajdu megyei nagyléta határában 44, kaposvárott 36, kőszegen 49 milliméter csapadék hullott rövid idő alatt. a főváros viszonylag kevés - 5 milliméter körüli - esőt kapott az új frontból, de az augusztusi csapadékösszeg már így is elérte a 67 millimétert, a 600 milliméteres „ évi csapadék „ hoz képest erős „ túlteljesítést „, jelent.

az országos esőzés, valamint az élénk északnyugati szél elsöpörte az újból kezdődő hőséget, s a pénteki maximumok az ország nagy részén 22-24, az északkeleti vidékeken pedig 17-20 fok körül alakultak ki.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy most átmeneti megnyugvás következik be az időjárásban. a fölünk nyugatra eső országokban az északnyugati légáramlást melegebb déli szél váltotta fel. az élénk szél szombatra nálunk is elgyengül, újabb esők egyelőre valószínűleg nem lesznek. a hőmérséklet is emelkedik, s a szombati maximumok ismét elérik a 24-27 fokos szintet. / mti/

18. 31/-szb

-41-

„ normájából „ pedig 462 milliméter esett le eddig, ami az időszak-

bb 63. augusztus 20-án üzembe helyezik a dcm második nagy forgókemencéjét - megkezdődött a főpróba a második cementvonalon is

i áe/ Lk csm la

1963. augusztus 16.

a dunai cement és mészműben elkészült a második nagy forgókemence. pénteken „ megforgatták „ az új kemencét és ezzel megkezdődött a hatalmas berendezés „ főpróbája „ az eredeti tervek szerint ennek a gépsornak csak szeptemberben kellett volna indulnia, az építők és szerelők lendületes munkája azonban lehetővé tette, hogy már az alkotmány ünnepén üzembe helyezhessék a második „ cementvonalat „ is. az esetleg jelentkező hibákat a következő napokban kijavítják, és augusztus 20-án üzemképes állapotban átadják rendeltetésének ezt az üzemszert is. így az ünnepek után már két kemence termel a dcm-ben. a magyar és a német szerelők közben gyors ütemben dolgoznak a harmadik kemence munkálatain is, hogy vállalatuknak megfelelően november 7-én - a kitűzött határidőt több mint egy évvel megelőzve - az egész gyáróriás megkezdje termelését. /mti/

--

bb 65. a bolíviai köztársaság elnökének köszöntőtvirata

k kum hné-lm la

1963. augusztus 16.

victor paz estenssoro, a bolíviai köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének bolívia nemzeti ünnepe alkalmával kifejezett jókívánásaiért.

x x x

francois tombalbaye, a csád köztársaság elnöke, ugyan-csak táviratban fejezte ki köszönetét az elnöki tanács elnökének a csád köztársaság nemzeti ünnepére küldött üdvözléséért. /mti/

--

bb 66. kinevezték hazánk új berni nagykövetét

k kum hné-lm sr

1963. augusztus 16.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa gyémánt andrás rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté nevezte ki és ezzel egyidejűleg megbizta a magyar népköztársaság berni nagykövetségének vezetésével. /mti/

--

bb 67. dr. gergely miklós kinevezése

k kum hné-lm sr

1963. augusztus 16.

a népköztársaság elnöki tanácsa - a külügyminiszter előterjesztésére - dr. gergely miklóst, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetőjét, rendkívüli követé és meghatalmazott miniszterré nevezte ki. /mti/

--

18.11/-szb

-40-

MR

bb 68. a hideg és meleg birkózása európa felett: skóciában 6-9, romániában 40-41 fok - kiadós esőket kapott az egész ország - átmenetileg javul az idő

i cs/tm-lm ká

1963. augusztus 16.

napok óta mozgalmas volt a légkör európa felett: hűvös atlanti óceáni eredetű légtömegek áramlottak északnyugatról, s széles fronton „ meg-meg ütköztek „ a dél felől érkezett fűlledt meleg szubtrópusi légtömegekkel. a jelenlegi helyzetre jellemző például, hogy míg skócia több vidékén a nappali hőmérséklet csupán a 6-9 fokot érte el, s a kontinens nagy részén erős lehűlés követte a zivatar frontokat romániában az idei esztendő egyik legnagyobb hóhulláma tombol: pénteken a déli tájakban az al-duna mentén 40-42 fokig emelkedett a hőmérők higánya.

hazánkban a csütörtök reggeli hűvösséget hirtelen felmelegedés követte: az ország déli megyéiben mindenütt 30 fok feletti hőmérséklet alakult ki, több vidéken mértek ismét 34-35 fokot, sőt mezőhegyesről 36 fokot jelentett a megfigyelő állomás. az északnyugatról jött új zivatarfront első hulláma már csütörtökön délután elérte a dunántúli tájakat, ezt éjjel tájban követte a második, és pénteken hajnalban az előbbi kettőnél jóval erősebb harmadik hullám erős szél kíséretében söpört végig az országon.

a három atlanti hullám az egész országra kiterjedő esőzést: záporokat, zivatarokat, vagy csendes esőket hozott. az alföld északi vidékei, amelyek a korábbi esőzések 30-40 mm-ig gyakran egészen kimaradtak, most általában 10 milliméteren felüli jó csapadékot kaptak, a dunántúli déli és nyugati megyéiben pedig 20 milliméter körüli, vagy ennél is nagyobb esők voltak. több vidékről hirtelen heves, felhőszakadás-szerű zivatarokat jelentettek a megfigyelők. a hajdu megyei nagyléta határában 44, kaposváron 36, kőszegen 49 milliméter csapadék hullott rövid idő alatt. a főváros viszonylag kevés - 5 milliméter körüli - esőt kapott az új frontból, de az augusztusi csapadékösszeg már így is elérte a 67 millimétert, a 600 milliméteres „évi csapadék" hoz képest erős „telteljesítést", jelent.

az országos esőzés, valamint az élénk északnyugati szél elsöpörte az újból kezdődő hőséget, s a pénteki maximumok az ország nagy részén 22-24, az északkeleti vidékeken pedig 17-20 fok körül alakultak ki.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy most átmeneti megnyugvás következik be az időjárásban. a túlnyugtatra eső országokban az északnyugati légáramlást melegebb déli szél váltotta fel. az élénk szél szombatnálunk is elgyengül, újabb esők egyelőre valószínűleg nem lesznek. a hőmérséklet is emelkedik, s a szombati maximumok ismét elérik a 24-27 fokos szintet. /mti/

--

18.31/-szb

-41-

|| normájából" pedig 462 milliméter esett le eddig, ami az időszak-

MR

bb 69. magyar küldöttség utazott az edinburghi zenei fesztiválra

i ib/tr-lm fm

1963. augusztus 16.

az edinburghi zeneifestiválra magyar küldöttség utazott, amelynek tagjai: farkas ferenc zeneszerző, sárai tibor, a magyar zeneművészek szövetségének főtitkára és ujjalussy józsef, a zeneművészeti főiskola tanára, zenetudós./mti/

embargó augusztus 17-én, szombaton reggel öt óráig!

bb 70. kémeket ítéltek el - 13 évi szabadságvesztés a főbűnösnek

k -lm sr

1963. augusztus 16.

állam elleni büntetlél, kémkedéssel vádolt személyek bűnügyében ítélkezett a budapesti katonai bíróság. a bűnügy szereplői rokonok, egy családhoz tartoznak, s külföldi hírszerző szerv megbízásából és részére kémtevékenységet folytattak magyarországon.

az elsőrendű vádlott id. holczmeister jános, soroksári lakos, a csepeli növényolajipari gyár volt dolgozója. 1959-ben és 1961-ben a német szövetségi köztársaságba utazott, hogy ott élő szüleit meglátogassa. második útja 1961. július 1-től szeptember 26-ig tartott. kifelé egy soroksári házaspárral együtt utazott.

a salzburg és münchen közötti utszakason megszólította őket egy ismeretlen, magyarul tudó férfi, majd hosszasan elbeszélgetett id. holczmeister jánossal. a férfi, - mint később kiderült, - a nyugatnémet hírszerző szolgálat, a bundes nachrichtendienst részére „dolgozott”, s feladata kémkedésre alkalmasnak vélt személyek kiszemelése volt. a mintegy másfélórás uton ravasz kérdések feltevésével viszonylag könnyen megismerte id. holczmeister jános gondolkodásmódját, megállapította, hogy feltűnően anyagias, és behálózta őt. megígérte, hogy a szülei lakásán is felkeresi, s egyúttal arra kérte: budapesten élő édesapja részére kisebb csomagot vigyen magával, amikor hazautazik. az „alkalmi”, utitárs többször meglátogatta ujdonsült ismerőst szülei lakóhelyén, böblingenben, s gépkocsiján két alkalommal is kirándulni vitte. egy vasárnap, amikor újból kirándultak, vendéglőbe vitte, s megismertette egy véletlenül éppen ott tartózkodó „barátjával”, schneider péterrel, aki ugyancsak a bnd embere volt. az új ismerős beszélgetés közben megemlítette id. holczmeister jánosnak, hogy korábban ő is magyarországon élt, valamint azt, hogy máskor is szeretne találkozni vele.

/folyt.köv./

19.25/-szb

-42-

Me

bb 70. /kémeket ítéltek el...1.folyt./-lm

a vonatbeli ismerős a találkozó után többet nem jelentkezett, viszont schneider péter gyakran meglátogatta id. holczmeister jánost, s a bizalmába férkőzött. autókirándulásra is meghívta, s ekkor már nyíltan előhozakodott terveivel. jelszerte az ottani állapotokat, s megemlítette vendégének, hogy könnyebb foglalkozást tudna ajánlani részére, nem kellene megerőltető munkát végeznie, s megfelelő díjazásban részesülne. holczmeister bővebb felvilágosítást kért. havonta csupán egy levelet kérek otthonról, amelyben katonai vonatkozású dolgokról értesít - válaszolta az ügynök. ezért a szolgálatért havonta 200 nyugatnémet márkát ajánlott fel.

az anyagias természetű jelölt egyhetes gondolkodási időt kért, majd utána vállalkozott a kémtevékenységre. az ajánlatról - mielőtt választ adott volna - szüleinek is beszélt: apja ellenerte, de anyja lehurrögta őt, s támogatta fia szándékát.

ott tartózkodása utolsó hetében gyakorlati kiképzést kapott id. holczmeister jános schneider pétertől. a kiképzés stuttgart egyik külvárosában egy penzióban zajlott le, s három napig tartott. itt tudta meg a leendő kém, hogy jelentéseit titkosírással, borítékban, megadott címre kell küldenie, feladóként idegen személy nevét kell feltüntetnie, a kapott utasítások továbbítására pedig az édesanyja által írt leveleket használják fel. a levélnek csupán az első és harmadik oldalára írhatott az anyja, az üresen maradt második és negyedik oldalra pedig az utasítás került titkosírással. schneider péter azt is közölte, milyen formában hozza megbízója tudomására, ha a kapott utasítást sikerült előhívnia, vagy ha a kémjelentések továbbítását ideiglenesen vagy véglegesen be kell szüntetni. a jelentéseket tartalmazó levelekről azt a látszatot kellett keltenie, mintha bélyeggyűjtők közötti régebbi kapcsolatáról lenne szó. ezért a levelekben bélyegekről is kellett írnia, s hogy ezt megkönnyítsék, schneider péter átadott id. holczmeister jánosnak egy német bélyegkatalógust. esetenként a boríték belső oldalára is kerültek titkos írással utasítások.

schneider kioktatta tanítványát, hogyan kell rézdróttal a titkos írás jegyeit papírra vetni, s hogyan kell vegyszernel előhívni az ilyen jeleket. ezenkívül előadást tartott neki a harckocsik, a repülőgépek, a szállítóeszközök típusairól, a katonai rendfokozatokról és egyéb jelzésekről. megfigyelési gyakorlatra is elvitte, s utána jegyzetet készített vele a látottakról. a kiképzés során „feladatokat”, jelölt meg részére, amelyeket hazatérése után kellett elvégeznie.

/folyt.köv./

19.38/-szb

-43-

Me

bb 70./ kémeket ítélték el ... 2.folyt/csm .

a kiképzés végén holczmeister nyilatkozatot írt alá, hogy hajlandó magyarországon kémfeladatokat végrehajtani. előlegül 400 márkát kapott, s megállapodtak abban, hogy a tevékenységért esedékes további összegeket édesanyja kezeihez fizetik ki. kiképzés közben szó volt arról is, hogy holczmeister különleges rádióvevő-készülékkel is ellátják, amellyel este 9 és 10 óra között a megadott kulcs ismeretében titkos kémutasításokat vehet. ezt az ajánlatot akkor nem fogadta el. egyrészt arra hivatkozott, hogy három műszakban dolgozik, s így rendszeresen nem tudná figyelemmel kíséreni az adásokat. másrészt anyagi okokból is elutasította: mivel egyéb műszaki cikkeket is szándékozott behozni, nem akart még a rádióért is várat fizetni.

id. holczmeister jános teljesen kitöltötte a külföldi tartózkodására engedélyezett időt, s szeptember 26-án tért vissza magyarországra. hazai földre érve sem ébredt fel benne a lelkiismeret szava, itthon sem döbönt rá, milyen bűnre vállalkozott a magyar népköztársaság ellen. így nem élt azzal a lehetőséggel, hogy büntetlenséget biztosítson magának, mert törvényeink értelmében az, akit kémtevékenységre beszerveztek, de mielőtt ilyen tevékenységet folytatna, önként jelentkezik a hatóságnál és feltárja a kemszervezettel kialakult kapcsolatát, mentességet kap.

a megállapított férfi 1962. januárjában megkezdte a kémkedést. három katonai létesítményre, közöttük egy rülötérre vonatkozó megfigyeléseiről tájékoztatta megbízóit. a kapott utasításnak megfelelően feladatul idegen nevet használt. a ferenc körut 3. számú ház névtáblájáról kiválasztott egy nevet, bolgár f. attiláét, s ezt írta a borítékra. az első jelentést maga írta. amikor a másodikat készítette, meglepte őt fia, ifj. holczmeister jános. a huszadik évében lévő fiatalember a lámpa-gyárban dolgozott, s apja kémtevékenységéről már korábban is tudott. öccsétől értesült róla. testvére ugyanis meghallotta, amikor id. holczmeister jános felesége tudomására hozta, hogy idegen szervezet részére „dolgozik”, s ezt elmondta a bátyjának.

id. holczmeister jános elvetemültségét mutatja az is, hogy amikor a jelentés írásakor közvetlenül is nyilvánvalóvá vált kémtevékenysége a fia előtt, ezt a pillanatot arra használta fel, hogy őt is bevonja a súlyos bűncselekménybe.
/ folyt.köv./

19.44/- szb

-44-

HA

bb 70. / kémeket ítélték el ... 3 /folyt.csm

mivel a fiu könnyebben írt, a jelentéseket ettől kezdve ifj. holczmeister jános vetette pairra, a szöveget pedig az apjádiktálta. később az apa közvetlen megfigyelési feladatokat is adott fiának, aki ezután önállóan is kezdett „dolgozni”. így kémkedésre használta ki azt az alkalmat is, amikor mint öntevékeny zenészyűttes tagja, szilveszterkor a repülőtéri katonákat szórakoztatta. olyan adatokat is közöltek schneider péterrel, amelyeket a fiu a munkahelyén szerzett. ifj. holczmeister jános bekapcsolódását rögtön jelentették schneider péternek, aki ezt a tényt örömmel vette tudomásul, s későbbi utasításaiban már külön is jelölt meg kémfeladatokat a fiu számára.

a két holczmeister összesen 16 jelentést küldött megbízóinak, ebből tizenötöt az ifjabb írt meg. a végzett „munkáért”, az egyik utasításban megelégedésüket fejezték ki a megbízók. tőlük utasítást 11 alkalommal kaptak holczmeisterék, nagyrészt levélben, de egyéb lehetőséget is felhasználtak utasítások eljuttatására. így például, amikor id. holczmeister jános édesanyja 1962-ben magyarországra jött, hogy meglátogassa itt élő gyermekeit, schneider péter vele is küldött utasítást, valamint különféle anyagokat, eszközöket a jelentések készítéséhez, az utasítások előhívásához. ebben az utasításban többek között arra hívta fel ifj. holczmeister jánost, hogy bevonulása után is folytassa a kémtevékenységet, s rendszeresen tájékoztassa a tapasztalatokról.

id. holczmeister jánosnak problémát okozott, hogy több alkalommal nem sikerült a vegyszerrel előhívnia a titkos utasításokat. ezért schneider péter arról tájékoztatta őt édesanyja útján, hogy más módszerre térjen majd át: vasalót fog küldeni a részére, s azzal melegítse az utasítás lapjait, míg a sorok előtűnnek. az édesanyja a hozzá addig befolyt összeből különféle dolgokat, többek között villany-varrógépet hozott fiának.

utasítást hozott a kémeknek id. holczmeister jános nyugat-németországban élő huga, krámer konrádné is, aki ez év áprilisában magyarországra jött látogatóba. elutazása előtt őt is felkereste schneider péter. tudomására hozta, hogy bátyjával hosszabb ideje kapcsolatban áll, s rábeszéléssel, nagyhangú kijelentésekkel rávette az eleinte vonakodó asszonyt, hogy újabb utasítást, valamint a kémtevékenység folytatásához különböző eszközöket hozzon magával bátyjának. többek között egy telefonken gyártmányú különleges tranzisztoros rádiót, hogy azon keresztül is adhassanak utasítást a kémeknek. az újabb eszközök felhasználására azonban már nem kerülhetett sor, mert időközben fény derült a két holczmeister súlyos bűneire, s krámer konrádnéval együtt letartóztatták őket.

/ folyt.köv./

19.52/-szb

HA

bb 70. /kémekeket ítéltek el... 4. folyt./-lm

bűnösségüket mindhárman beismerték.

a tárgyaláson több tanút is kihallgatott a bíróság. többek között geiger józsefet, akivel id. holczmeister jános együtt utazott az nszk-ba.

berecz dezső, a csepeli növényolajipari vállalat igazgatója tanuvallomásában elmondotta: id. holczmeister jános a többhónapos látogatás tartamára fizetés nélküli szabadságot is kért. amikor kérésével felkereste, néhány jótanáccsal látta el őt. többek között felhívta a figyelmét: ügyeljen, nehogy államellenes bűntett elkövetésére vállalkozzon. id. holczmeister azzal válaszolt: hova gondol, van nekem elég eszem.

tanuként kihallgatta a bíróság bolgár f. attilát is. a család névhasználatnál kapcsolatban a tanács egyik tagja megkérdezte id. holczmeister jánost: nem gondolta, hogy ezzel esetleg bajba keverheti az illetőt? a kém cinikus válaszából az derült ki: arra számított, hogy odakint nincs az illetőnek hozzátartozója, s akkor - szerinte - nem lehet kellemetlensége.

tanuként szerepelt az ügyben bográr magdolna 18 éves könyvelő is. ifj. holczmeister jános udvarolt a leánynak, s egy alkalommal említést tett neki édesapja és a maga bűnös kapcsolatairól. a leány, bár tudomást szerzett a kémkedésről, s azt a törvény értelmében jelentenie kellett volna a hatóságoknak, elmulasztotta ezt a kötelezettséget. e mulasztásért nem indítottak büntető eljárást elleng népköztársaságunk humánus büntetőpolitikája alapján, mint megtévedt dolgozót csupán figyelmeztetésben részesítették.

a tanúk után több szakértőt is meghallgatott a katonai bíróság. az állambiztonsági szakértő vallomásában arról tájékoztatott, hogy holczmeisterék a közölt adatok kiszolgáltatásával államtitkot sértettek meg. a műszaki szakértő a rádió-összeköttetés céljára küldött tranzisztoros készülékről állapította meg, hogy a titkos utasítások vételére szerkezeti megoldásánál fogva jól alkalmas. az írásszakértő vallomásában arra is rámutatott; különös véletlenként nagyon hasonlít egymáshoz id. holczmeister jános és az általa feladatul választott név tulajdonosának írása. felületes szemlélő nem is tudná megkülönböztetni, s így könnyen kellemetlen helyzetbe hozhatta volna a mit sem sejtő férfit, akinek a nevét használta.

/folyt.köv./

19.58/- szb

llc

46

-

bb 70. /kémekeket ítéltek el...5.folyt./-lm

a bíróság elnöke a per iratai között részletesen ismertette a kapott kémutasításokat is.

az ügyész vádbeszédében a per sajátos vonásaira mutatott rá. hangsúlyozta, hogy a vádlottak társadalmi rendszerünkkel szemben ellenséges magatartást tanúsítottak, s bűncselekményeik elkövetésében nagy szerepet játszott az anyagi haszonszerzés. idézte id. holczmeister jános szavait, aki kijelentette: „nekem mindegy, milyen rendszer uralkodik, ki van az állam élén, pénzért bárki részére hajlandó lettem volna kémfeladatot vállalni... a vádlottak családi kapcsolatban voltak egymással. figyelembevéve, hogy nyugat-németországban élő édesanyja is tevékeny szerepet játszott a kémkedésben, s a bűnös tevékenységről id. holczmeister jános családjában mások is - felesége és kisebb fia - tudtak, teljesen rájuk illik a kémcsalád megállapítás. az ügyész vádbeszédében külön is megbélyegezte azt a nagyfokú elvetemültséget, amelyet id. holczmeister jános azzal tanúsított, hogy fiát is bevonta a kémkedésbe, s ezzel rendkívül súlyosan vétett apai kötelességei ellen. a tárgyalás anyaga, amellett, hogy teljes mélységében feltárta azokat a súlyos bűnöket, amelyeket az ügy szereplői a magyar népköztársaság ellen elkövettek, leleplezte a nyugat-német hírszerző szolgálat sötét tevékenységét is: még az idegenforgalmat, a kapcsolatok bővülését, a rokoni látogatásokat is aljas célokra igyekszik kihasználni.

a budapesti katonai bíróság az első- és másodrendű vádlottat államtitok tekintetében rendszeresen elkövetett kémkedésben, a harmadrendűt pedig ugyanebben a bűncselekményben, bűnsegédi minőségben mondta ki bűnösnek. ezért id. holczmeister jánost 13 évi, ifj. holczmeister jánost 8 évi szabadságvesztésre, 10-10 évre a közügyektől való eltiltásra és teljes vagyonelkobzásra ítélte. krámer konrádnét 3 évi szabadságvesztésre és büntetése kitöltése után a magyar népköztársaság területéről való kiutasításra ítélte. id. holczmeister jánost kötelezte, hogy a kémtevékenységért kapott márka ellenértékének megfelelően 21.132 forintot a magyar állam javára fizessen meg.

az ítéletben az ügyész megnyugodott, az elítéltek és védőik enyhítésért fellebbeztek./mti/

--

20.02/-szb

-47-

llc

bb 71. időjárásjelentés

sze csm la

1963. augusztus 16.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. augusztus 16-án
pénteken este :

átmenetileg szép idő

várható időjárás szombat estig: átmenetileg szép, túlnyomóan
napos idő. nyugat felől kisebb felhőátvonulások, legfeljebb egy-
két helyen jelentéktelen mennyiségű esővel. napközben élénkülő
déli-délnyugati szél. a nappali felmelegedés szombaton erősebb
lesz, mint pénteken volt. várható legmagasabb nappali hőmérséklet
szombaton: 25-28 fok között. /mti/

bb 72. megkezdődött az 1963. évi amatőr kisfilmfesztivál

t s/gk csm fm

1963. augusztus 16.

a postás szakszervezet cházár andrás utcai művelődési
házában pénteken este bánsvégi pál, a népművelési intézet osztály-
vezetője megnyitotta az idei országos amatőr kisfilmfesztivált.
az öt napos fesztiválon az amatőrfilmek és klubok 41 alkotását,
8 és 16 milliméteres játék-, dokumentum- és riportfilmjeit mu-
tatják be.

a pénteki megnyitó után 14 kisfilmet vetítettek le. többek
között bemutatták kelemen istván - ratter józsef ,, a parton,,
című hangulatos kisfilmjét. levetítették hegymegi kis áron
egyiptomról szóló utirajzfilmjét is. a 100 éves kiskunhalasi
óvoda jubileumi ünnepségéről ternyák jenő készített kisfilmet.
a megnyitó est programjában szerepelt a fesztivál egyetlen
burleszkfilmje, novotny vilmos ,, közjáték,, című alkotása is.

a fesztiválon három ország delegációja is résztvesz. a
Lengyel küldöttséget ryszard krejser, a lengyel amatőr film-
klubok szövetségének főtitkára, az ndk delegációját alfréd
dorn, a német demokratikus köztársaságban működő amatőr film-
szövetség elnöke, a bolgárokat pedig kucserov dencso, a bolgár
amatőr filmszövetség elnöke vezeti. a külföldi vendégek - ver-
senyen kívül - augusztus 19-én mutatják be kisfilmjeiket. a
programban ezenkívül több előadás is szerepel.

az 1963. évi országos amatőr kisfilmfesztivál díjait
augusztus 20-án osztják ki. ekkor újból levetítik a díjnyertes
filmeket.

a zsüri munkájában résztvesz többek között herskó jános,
jancsó miklós és szabó istván filmrendező és herskó anna
operatőr ./mti/

20.11/-szb

-48-

bb 73. fogadás az indonéz nemzeti ünnep alkalmából

t bc/sze-lm la

1963. augusztus 16.

sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti
nagykövete az indonéz köztársaság függetlensége kikiáltásának
18. évfordulója alkalmából pénteken este fogadást adott a nagy-
követségen. a fogadáson megjelent fehér lajos, a minisztertanács
elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának tagja, péter
jános külügyminiszter, a minisztertanács több más tagja, a poli-
tikai a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyi-
sége. résztvett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők
számos vezetője és tagja. /mti/

bb 74. kórushangverseny a tiszán

vid fm/tén-lm fm

1963. augusztus 16.

a szegedi ünnepi hetek programjában pénteken este érdekes
kórushangversenyt rendeztek a tiszán. a csongrád gőzös - fedélze-
tén öt szegedi kórus dalosával és a szegedi dankó pista népi
zenekar tagjaival - este nyolc órakor futott ki a hajóállomás-
ról, hogy megtegye szokásos sétautját a boszorkányszigetig. az
úton az együttesek több mint egy órás műsort adtak. zömmel szeged
környéki népdalokkal, népdalfeldolgozásokkal szórakoztatták a
sétahajózás résztvevőit. /mti/

20.24/-szb

-49-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 70. sz. hír / kémekeket itéltek el ... /

2. folyt. első bekezdésének harmadik sorában az összeg helyesen:
530 / ötszázharminc/ márka ,

21.58/-szb

VÉGE

-50-

MTI.

Kiadja a Magyar Televízió Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 150-400, 250-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. augusztus 17.

bb 1. szegedi híros város - a filmhíradó különkiadása

i s/gk-lm fm

1963. augusztus 17.

a filmhíradó munkatársai évről-évre megörökítették a szegedi szabadtéri játékok leglátványosabb előadásait, legérdekesebb eseményeit. az idén az ötödik évforduló alkalmából a filmhíradó különkiadásban számol be az öt év legsikeresebb előadásairól. a „szegedi híros város,” című filmben ismét meg-elevenednek a hunyadi lászló, a jeanne d,arc, az aida, a bánk bán és a cigánybáró jelenetei.

a film ezenkívül bemutatja szeged városának nevezetességeit, műemlékeit. a híradófelvételekből összeállított 16 perces film rendezője csöke józsef.

a filmhíradó különkiadása még ebben a hónapban a közönség elé kerül./mti/

---

bb 3. koronás galambok. flamingók - az állatkert új szerzeményei

i ie-lm ká

1963. augusztus 17.

az utóbbi hetekben fellelődött az „idegenforgalom,” az állatkertben - közeli és távoli országokból sok új állat érkezett. a madárházba hollandiából jöttek új lakók: hamvas-kék tollazatu koronás galambok. náluk is szebb látványt nyujtanak azonban a flamingók: a pompás madaraktól tizet szerzett be az állatkert. az akváriumban most láthatóak először fehér amurok, - ezeket a növényevő halakat kinából vásároltuk. új kedvence a látogatóknak, főként a gyerekeknek, a zürichből érkezett maki. az emlősöknél is gyarapodás volt: párt kapott az eddig magányos örvös pekári, s a közelmúltban érkezett egy fekete párduc is./mti/

..-

-1-

1/2